O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ♦ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1999 йил 13 октябрь, чоршанба • № 81 (11.164) • Эркин нархда сотилади

ТАҲЛИЛ, ЯКУН, РЕЖА

ШУ йил 11 октябрь куни Тошкент вилояти фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда вилоятда 1999 йилнинг 9 ойлик иқтисодий-ижтимоий ривожланиш якунлари ва ислоҳотларнинг бориши тўғрисидаги ҳамда вилоят соғлиқни сақлаш тизимида ислоҳотларни чуқурлаштириш бўйича олиб борилаётган ишларнинг 1999 йил 9 ойлик якунлари ва камчиликларини бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисидаги масалалар муҳокама этилди.

Вилоят фаоллари йиғилиши

Йиғилишда вилоят ҳокимининг муовинлари, котибият мудирлари, вилоят ҳокимлиги ижроия маҳкамасининг бўлим ва бошқармалари бошлиқлари, шаҳар-туман ҳокимларининг умумиқтисодиёт масалалари бўйича муовинлари, вилоят, шаҳар, туман, молия, банк, солиқ ва соғлиқни сақлаш тизими раҳбарлари иштирок этдилар.

Йиғилишни вилоят ҳокимининг биринчи муовини Ҳамидулла Асатов бошқарди.

Кун тартибидаги биринчи масала юзасидан вилоят ҳокимининг умумиқтисодиёт масалалари бўйича муовини — вилоят истиқболни белгилаш ва статистика бош бошқармасининг бошлиғи Нусратилла Солиев маъруза қилди.

Маърузада таъкидланганидек, ўтган 9 ойда вилоятда асосий диққат-эътибор халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида ислоҳотларни чуқурлаштиришга, режалар, устивор йўналишлар, белгиланган дастур ва тадбирларнинг бажарилишини таъминлашга қаратилди. Қилинган меҳнат ўз самараларини бермоқда. Хусусан вилоят саноатида ўтган 9 ойда 102,4 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу маҳсулотларнинг 76,1 фоизи нодавлат сектори корхоналарида ишлаб чиқарилганлиги диққатга сазовор.

Йил бошидан буён истеъмол моллари ишлаб чиқаришда 108,2 фоиз ўсишга эришилди. 60га яқин янги турдаги истеъмол моллари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. 1998 йилнинг шу даврига нисбатан озиқ-овқат ишлаб чиқариш 7,9 фоизга кўпайди.

Вилоят иқтисодий салоҳиятида қишлоқ хўжалиги катта ўрин тутади. Ўтган даврда бу тармоқда ҳам ислоҳотларни чуқурлаштириш устивор йўналиш касб этди. Натижада 9 ой мобайнида ялпи ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажми 61,1 миллиард сўмга тенг бўлди. Вилоят ғаллакорлари 315,2 минг тоннадан зиёд бошоқли дон ҳосилини йиғиштириб олдилар. Давлат буюртмаси 103,4 фоизга бажарилди. Шунингдек, картошка, сабзавот, полиз маҳсулотлари, гўшт, сут, тухум етиштиришда ҳам силжишлар кўзга ташланмоқда. Айни кунларда вилоятда пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда юқори суръат таъминланмоқда.

Маълумки, ўтган йилларда сурункасига зарар кўриб фаолият кўрсатган 13та қишлоқ хўжалик корхоналари санация қилинди. Мазкур хўжаликларда иқтисодий аҳволни соғломлаштириш юзасидан ижобий ўзгаришлар юз берди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, санация хўжаликлари бўйича 179,7 миллион сўм фойда олиниши кутилмоқда. Ислоҳотларни чуқурлаштириш натижасида, вилоятдаги 34та жамоа хўжалиги ширкат хўжаликларига айлантирилди. Соҳада меҳнатнинг ташкил этишнинг оила пудрати, чек усуллари дадил жорий этилмоқда. Мавжуд 2810та фермер хўжаликлари ҳам самарали меҳнат қилмоқда.

Вилоятда мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, бозор инфратузилмасини шакллантириш, қимматли қоғозлар бозорини ривожлантириш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва кенгайтириш юзасидан белгиланган тадбирлар ва дастурларнинг ижро этилиши натижасида, бу соҳада белгиланган 9 ойлик режалар асосан бажарилди.

Ҳисобот даврида вилоятимизнинг барча шаҳар ва туманларида кенг кўламда бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Хусусан, барча молиявий манбалар ҳисобига 21308,9 миллион сўмлик капитал қуйилмалар ўзлаштирилди ва қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Бу маблағларнинг 51 ярим фоизини нодавлат сектори ҳиссаси ташкил этади. Қишлоқ ижтимоий инфратузилмасини ривожлантиришнинг 2000 йилгача мўлжалланган вилоят дастурига мувофиқ ўтган 9 ойда 187,4 километр табиий газ, 37,1 километр ичимлик сув қувурлари, 194,9 минг квадрат метр уй-жойлар фойдаланишга топширилди.

Фаоллар йиғилишида вилоят халқ хўжалиги тармоқларида молиявий аҳволни барқарорлаштириш, кўпроқ фойда олишга эришиш, пул эмиссиясини камайтириш борасида ҳам муайян ишлар олиб борилганлиги таъкидланди. Ўтган 9 ой давомида вилоятда 12 ярим миллиард сўм фойда олинди. Вилоят бўйича муддати ўтган дебитор қарзлар қарийб 5 миллиард сўмга, кредитор қарзлар 2,6 миллиард сўмга камайди. Эмиссия даражаси режадаги — 3,8 фоиз ўрнига амалда — 10 фоизни ташкил этди. Бошқача қилиб айтганда, нақд пул маблағлари тушумидаги барча муаммолар тўлиқ ҳал этилди ва сентябрь ойи режаси 104 фоизга бажарилди.

Лекин, йиғилишда, вилоят халқ хўжалигида мана шундай салмоқли натижаларга эришилаётганлигига қарамасдан, йўл қўйилаётган камчиликлар ва муаммолар янада юқори натижаларга эришиш учун тўсиқ бўлаётганлиги рўй-рост айтилди. Хусусан, ўтган даврда саноат корхоналарининг 65 таси энг зарур турдаги 67 маҳсулотдан 43таси бўйича ўсиш суръатини пасайтириб юборди. Натижада 10 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилмади. Тармоқнинг қурилиш материаллари, ёнилғи-энергетика, машинасозлик ва металлургия мажмуаларида ҳам ўсиш суръати таъминланмади. Саноат корхоналари омборларида шу йилнинг 1 октябрь ҳолатига 8 миллиард сўмлик тайёр маҳсулот тўпланиб қолганлиги ҳам бу соҳада маҳсулот сифатини яхшилаш, ишлаб чиқарилаётган товарларнинг таннархини пасайтириш, маркетингни ривожлантириш, ички ва ташқи бозордаги талабни ўрганиш, янги, харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқариш устида жиддий ишлаш лозимлигини кўрсатмоқда.

Маърузада вилоятдаги мавжуд 330дан ортиқ ҳиссадорлик жамиятлари томонидан акциялар ва қимматли қоғозларни сотиш, эркин сотувга чиқариш, ҳиссадорларга олинган фойда ҳисобидан ўз вақтида дивидендлар тўлаш масалаларига етарли эътибор берилмаётганлиги кескин танқид қилинди. Хусусан, «Олмалиқ мебель», «Янги Тошкент консерва», «Тошкент парранда», «Келес жун» сингари акциядорлик жамиятлари ана шундай камчиликларга йўл қўйганлар. Бир қатор шаҳар ва туманларда Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Капитал қурилишни бошқариш ташкилий тузилмасини янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги Қарорининг бажарилиши ҳам суст бормоқда. Давлат бюджети ҳисобидан маблағлар ўз вақтида ажратилишига қарамасдан, вилоят капитал қурилиш бош бошқармаси ва «Тошвилоятгаз» бошқармаси томонидан аҳолини тоза ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш топшириқлари суст бажарилмоқда.

Вилоятда молиявий барқарорликни таъминлаш учун ижобий ўзгаришлар бўлган бир пайтда, Бекобод, Бўка, Зангиота, Қуйичирчиқ, Паркент, Пскент туманларида дебитор ва кредитор қарзларнинг ўсишига йўл қўйилди. Ташкилотларнинг бюджет олдидаги боқимандалик қарзлари Ангрен, Олмалиқ шаҳарлари, Бўка, Бекобод, Оққўрғон, Чиноз туманларида юқорилигича қолмоқда.

Фаоллар йиғилишида муҳокама этилган ушбу масала юзасидан вилоят давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш бошқармаси бошлиғи Александр Раҳимов, вилоят давлат солиқ бошқармаси бошлиғи биринчи муовини Абдурашид Ҳакимов ҳам сўзга чиқдилар.

Иккинчи масала юзасидан вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи Дилором Алимова маъруза қилди.

У вилоят республика Президентининг «Ўзбекистонда соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишнинг давлат дастури тўғрисида»ги Фармонининг ижросини таъминлаш юзасидан амалга оширилаётган ишларга тўхталар экан, ўтган 9 ойда қишлоқ туманларида 5та қишлоқ врачлик муассасалари, Ангрен ва Янгийўл шаҳарларида маҳалла врачлик пунктлари ишга туширилганлигини айтди. Шунингдек, 3та стоматология даволаш муассасалари хусусийлаштирилди. 30 нафар шифокорга мустақил фаолият кўрсатиш учун лицензия берилди. Амбулатория-поликлиника тизимини ривожлантиришга эътибор ортди.

Лекин, шу билан биргаликда, ҳали вилоят соғлиқни сақлаш тизимида ислоҳотларни янада жадаллаштириш учун кўп иш қилиниши керак. Айниқса, шаҳар ва туманларда кадрлар билан ишлашни кучайтириш, тиббий хизмат сифатини ошириш устида жиддий ишлаш зарур. Бугунги кунда вилоят шифохоналарида фаолият кўрсатаётган 5440 нафар шифокорларнинг бор-йўғи 35 фоизи, 23395 нафар ўрта тиббий ходимларнинг 22,9 фоизи малака тоифасига эга эканлиги буни яққол кўрсатиб турибди.

Фаоллар йиғилишида кўрилган ҳар иккала масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Пахта-99

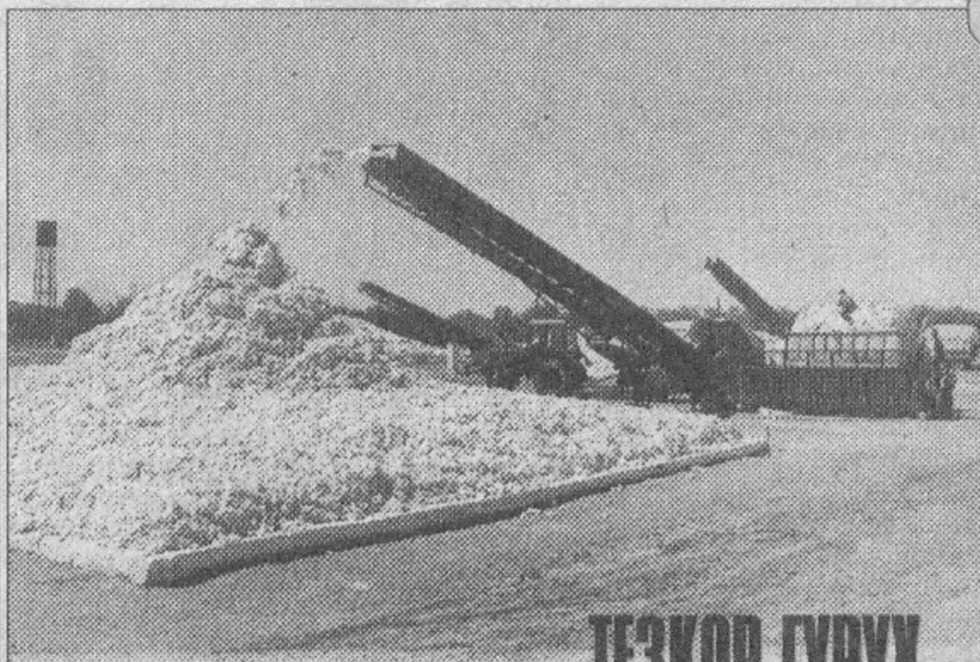

ЧИНОЗ ТУМАНИ ПАХТАКОРЛАРИГА, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Азиз дўстлар!

Сизларни катта меҳнат ғалабангиз — давлатга пахта топшириш шартнома режасини вилоятда биринчи бўлиб барвақт адо этганингиз билан чин дилдан қутлайман.

Туманнинг тажрибали раҳбар ва мутахассислари, уста деҳқон ва сувчилари, фидойи механизаторларининг йил бўйи сидқидилдан қилган меҳнатлари самараси ўлароқ бу йил далаларда ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Ватан хирмонига 18 минг 100 тонна қимматбаҳо хомашё етказиб берилди. Айниқса, ҳосилнинг асосий қисми машиналарда териб олингани ва юқори навларга топширилгани барчамизни қувонтирди.

Чинозлик пахтакорларнинг ушбу улкан меҳнат зафарларида тумандаги барча меҳнаткашларнинг муносиб ҳиссалари борлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Улар қуёшли кунларнинг ҳар бир дақиқасини ғанимат билиб, далалардаги ҳосилни тезроқ саранжомлаб олишда пахтакорларга катта амалий ёрдам бермоқдалар.

Ҳар бир инсон учун ўз меҳнати натижасини кўриш ва роҳатланишдан ортиқ бахт йўқ. Ишончимиз комилки, чинозлик пахтакорлар эришган ютуқ вилоятимизнинг 280 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини бунёд этиш йўлидаги дастлабки қутлуғ қадамдир. Сизларнинг ғалабангиздан руҳланган барча туман меҳнаткашлари ҳам терим суръатига суръат қўшиб, тез кунларда зафар марраларини эгаллашларига шубҳа йўқ.

Сизларга қишлоқ хўжалигидаги ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва жадаллаштириш, она-Ватанимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлидаги саъй-ҳаракатларингизда янги зафарлар тилайман. Хонадонингиздан файзу барака, тинчлик, тотувлик аримасин.

Уммат МИРЗАҚУЛОВ,
Тошкент вилояти ҳокими

ЗАЛВОРЛИ ОДИМ

Чиноз тумани пахтакорлари 22 иш кунида пахта тайёрлаш йиллик режасини вилоятда биринчи бўлиб бажардилар

МАВСУМ бошиданоқ пешқадамликни қўлдан бермаган Чиноз тумани деҳқонлари кеча ғалаба маррасига етиб келдилар. Давлатга 18100 тоннадан ортиқ хомашё етказиб берилди. Шуниси диққатга сазоворки ҳосилнинг 92 фоизи биринчи навга топширилди.

Эришилган ғалабага тумандаги «Эшонобод», Амир Темур номли, «Гулзоробод», «Ўзбекистон», Собир Раҳимов, Охунбобоев номли, «Чиноз», жамоа хўжаликлари салмоқли ҳисса қўшдилр. 60дан ортиқ бригада жамоалари биринчи теримнинг ўзидаёқ гектаридан 30 центнердан ошириб ҳосил олдилар.

Дастлабки довондан ошган чинозлик пахтакорлар йиғим-теримни қизғин давом эттирмоқдалар. Далада ҳосил мўл. Чинозликлар яна кам деганда 3 минг тонна хомашё йиғиб-териб олишга аҳд қилдилар.

Биз Чиноз тумани меҳнаткашларини эришилган катта меҳнат ғалабаси билан чин дилдан қутлаймиз. Хирмонингизга барака, азизлар!

(Чиноз тумани меҳнаткашларининг ғалабасига бағишланган мақолани газетанинг 2-саҳифасида ўқийсиз).

Пахта-99

♦ 11 октябрь куни вилоятда 12 минг 300 тонна пахта тайёрланди. Бу йиллик режанинг 4,02 фоизига тенг. Шу кунгача тайёрланган жами хомашё 190 минг тоннадан ошди.

♦ 279 маҳаллий ҳамда 100та «Кейс» русумли машиналарда 2569 тонна ҳосил йиғиштириб олинди.

♦ Қўл теримида иштирок этган 182277 кишининг кунлик унумдорлиги 50 килограммданга тўғри келди.

♦ Оққўрғон, Пскент ва Ўртачирчиқ туманлари йиллик режанинг 4,5-5 фоизи миқдорида пахта топшириб, кунлик суръатда пешқадам бўлдилар.

ТЕЗКОР ГУРУҲ ХАБАР ҚИЛАДИ

БЕКОБОД

ТЕРИМНИ ташкил этишдаги уюшқоқлик, қаътий интизом мана бугун ўз самарасини кўрсатди. Навоий номли ширкат уюшмаси деҳқонлари 1175 гектар майдоннинг ҳар гектаридан салкам 25 центнердан ҳосил топшириб, биринчи терим ҳисобига режаларини бажардилар. Мавжуд 22та пудратчи-бригада жамоаларининг деярли ҳаммаси маррага етиб келди.

Мавсум арафасида ҳисоб-китобнинг асосий моҳияти қўл теримига қаратилди. Манфаадорликни амалда ҳис қилиб турган теримчилар, ҳашарчилар суръатни асло бўшаштирмадилар. Шунинг учун ҳам режа салкам 4 фоиз билан бажарилди. Бунақаси бўлган эмас! Қаторасига олти кун давомида йиллик режанинг олти фоизи миқдорида пахта тайёрланди.

— Иккинчи теримдан ҳам умидимиз катта, — дейишмоқда паҳтакорлар. — Ялпи хирмонни камида уч минг тоннага етказамиз.

ОҚҚЎРҒОН

ИШЛАШНИ хохлаган одам, албатта, имконият топади. Бу гап Оққўрғон туманидаги «Озод» жамоа хўжалиги деҳқонларига қарата айтилгандек. Чунки бу йилги шароитда мўл ва сифатли ҳосил етиштириш учун катта меҳнат сарф қилишга, қийинчиликларни, айрим муаммоларни енгишга тўғри келди. Теримни ташкил этишда машиналар кучидан оқилона фойдаланиш тадбирлари белгиланди. Бунда даланинг шароити ҳисобга олинди. Қўл теримида ҳам бутун қишлоқ аҳли қатнашди. Терилган пахта пешма-пеш қабул пунктларига етказиб турилди, натижада 642 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25,7 центнердан ҳосил топширилиб, 1650 тонналик хирмон барвақт уюлди.

Хўжалик деҳқонлари далада қолган ҳосилни чамалаб, давлатга яна камида 200 тонна пахта топшириб, туман, вилоят, қолаверса, республика хирмонига ўз ҳиссаларини қўшишга бел боғлаганлар.

ЯНГИЙЎЛ

Туман пахта хирмонининг тез қад ростлашида шаҳар марказий шифохонаси шифокорлари, ҳамшира ва хизматчиларининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Бу жамоа теримнинг дастлаб кунлариданоқ сал кам 300 кишидан иборат мадад бригадасини тузди. У икки гуруҳга бўлинди. Уларга шифокорлардан А. Қутбиддинов ва Т. Умаровлар етакчилик қила бошладилар. Шифокорлар дастлабки кунларда 50-60 килограммдан пахта терган бўлсалар, ҳозир кунда бу кўрсатгич 70 килограммдан ошмоқда.

Туманнинг «Янги ҳаёт» жамоа хўжалигида меҳнат қилаётган ёрдамчи шифокорларнинг шу кунгача терган пахталари 1000 тоннадан ошиб кетди.

Ҳам теримда, ҳам даволаш ишларида фаоллик кўрсатаётган шифокорлар хизматидан деҳқонлар миннатдор бўлмоқдалар.

Сайловлар олдидан

САЙЛОВ — ҲУҚУҚИЙ ЕТУКЛИК ИМТИҲОНИ

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Олий Мажлиси депутатлиги ҳамда Президентлигига, халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига сайловлар тобора яқинлашмоқда. Давлатчилигимиз тарихида, халқимиз ҳаётида муҳим ижтимоий-сиёсий воқеа бўлган ушбу сайловлар кўп жиҳатдан мамлакатимизнинг бундан кейинги тараққиёти, янги асрдаги равнақини белгилаб беради.

Шу боис бу жуда катта сиёсий кампанияга пухта ҳозирлик кўриш ва уни демократик тамойиллар асосида юксак уюшқоқлик билан ўтказишга эришиш юртимиз жамоатчилиги олдида турган энг муҳим вазифалардан биридир. Зеро, сайловлар мустақил диёримиз ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий, ҳуқуқий етуклигининг ўзига хос имтиҳонидир.

Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги матбуот анжуманида ана шу ҳақда гап борди. Унда Марказий сайлов комиссияси раиси Нажмиддин Комилов бу борада мазкур комиссия олдида турган энг муҳим вазифалар хусусида сўз юритиб, сиёсий партия, вакиллик органлари ва мустақил номзодлар учун тенг шароитлар яратиш, сайловчиларнинг белгиланган ҳақ-ҳуқуқларини таъминлаш, халқаро кузатувчи ва журналистларнинг кенг фаолият олиб боришига барча имкониятларни яратиш зарурлигига эътиборни қаратди.

Сайловлар чиндан ҳам истиқлол йиллари даврида ҳуқуқий фуқаролик жамиятини барпо этиш борасида орттирган тажрибамизни, демократик тамойиллар ҳаётимизга қанчалик чуқур кириб бораётганини, фуқароларимизнинг сиёсий-ҳуқуқий онги нечоғли юксаклигини намойиш этиш учун синовдир. Бу улкан сиёсий тадбирни юксак савияда ўтказиш юрт осойишталиги ва тинчлигини мустаҳкамлаш, эл фаровонлигини оширишга хизмат қилади.

Мустақил номзодларни қўллаб-қувватлаш маркази раҳбари А. Саидов анжуманда сўзга чиқиб, сайловлар фуқаролар сиёсий фаоллигининг асосий шакли эканига эътиборни қаратди. Ушбу восита орқали ҳар қайси сайловчи кимга овоз беришидан қатъий назар, у — аввало, ўз хоҳиш-иродасига, иймон-эътиқодига таяниб, мустақил ва онгли равишда эркин овоз беради. Бу сайловчининг ҳақи, ҳуқуқи. Бу ҳуқуқ, аввало, мамлакатимизнинг бош қомуси — Конституциямизда, умумэътироф этилган қонунларимизда, шунингдек, илғор демократик давлатларнинг ижобий тажрибаси, мукаммал тартиблар ва талаблар асосида яратилган бошқа ҳуқуқий ҳужжатларимизда аниқ-равшан белгилаб берилган.

Анжуманда журналистларни қизиқтирган барча саволларга батафсил жавоб қайтарилди.

(ЎзА).

ВИЛОЯТ ҳаёти

• ХАЛҚ таълими вазирлиги, Республика ўқувчилар техник ижодиёти маркази ва Республика патент идораси томонидан ташкил этилган Ёш ихтирочилар кўрик-кўргазмаси якунларига кўра, вилоятимиз вакиллари биринчи ўринни эгаллашди. Ўқувчиларимиз тадбирда ўн соҳадан еттитаси бўйича ғолиб деб топилдилар.

• ВИЛОЯТ киновидеожамғармаси Аёллар йилига бағишлаб, хотин-қизлар образлари акс эттирилган фильмлар ойлигини ўтказди. Мазкур тадбир мобайнида ўзбекистонлик киноусталар яратган «Воиз», «Ёз ёмғири», «Ёлғиз ёдгорим», «Марғиёна» каби фильмлар билан бир қаторда, Ҳамдўстлик давлатларида суратга олинган бир қатор картиналар ҳам намойиш қилинди.

• ОЛМАЛИҚДАГИ вилоят болалар техник ижодиёти марказида янги референтлик тўгараги иш бошлади. Унинг битирувчилари келгусида корхона ва ташкилотларда иш юритувчи бўлиб ишлайдилар.

• АНГРЕНДА ўтказилган кўмир конлари ишчи-хизматчиларининг навбатдаги спартакиадаси иштирокчилари футбол, волейбол, сузиш, баскетбол, шахмат-шашка, қатор енгил атлетика турлари бўйича ўзаро баҳслашдилар. Умумжамоа ҳисобида Ангрендаги 9-кон спортчилари — биринчи, «Ангренкўмиртранс» спортчилари иккинчи, Ангрен кўмир кони вакиллари учинчи ўринларни эгалладилар. Ғолибларга соврин ва мукофотлар, эсдалик совғалари топширилди.

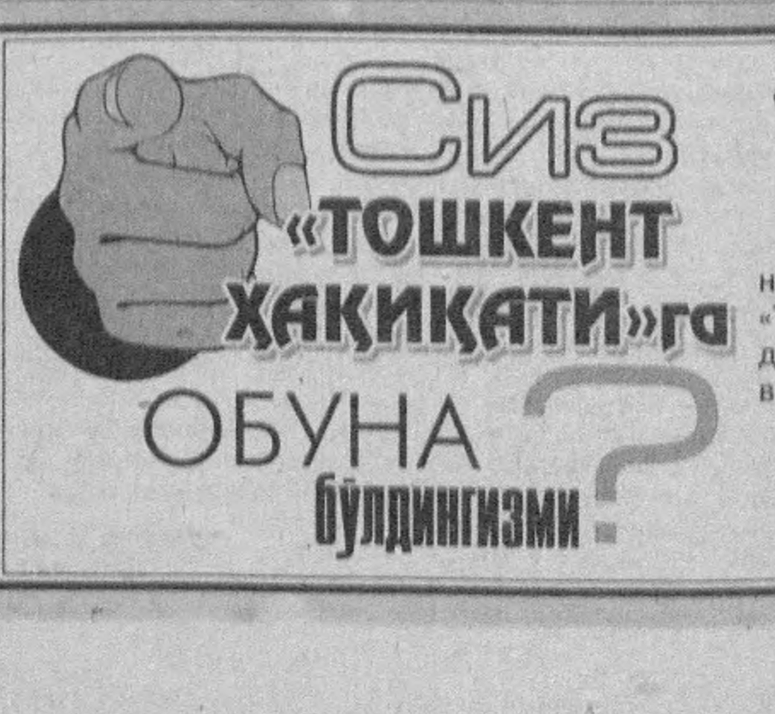

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» — СИЗНИНГ ГАЗЕТАНГИЗ!

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

«Ўзбекистон почтаси» давлат акциядорлик компаниясининг барча алоқа бўлимларида бошқа нашрлар қаторида «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»га ҳам обуна расмийлаштирилмоқда. Газетамизга ўз вақтида ёзилсангиз, у мунтазам равишда хонадонингизга етказиб берилади.

Нашр кўрсаткичларини эслатиб ўтамиз:
якка обуначилар учун — 205,
ташкилотлар учун — 206.

Тошкент вилояти ҳокимининг
ҚАРОРИ

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ КЕНГАШИНИНГ XIV СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикасининг «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Қонунининг 17-моддасига биноан қарор қиламан:

Биринчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент вилояти Кенгашининг XIV сессияси 1999 йил 14 октябрь куни соат 9.00да Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Вилоят ҳокими

У.МИРЗАҚУЛОВ.

Чиноз тумани пахтакорлари вилоятда биринчи бўлиб маррага етдилар

ЗАЛВОРЛИ ОДИМ

***ҲА, ШУНДАЙ.** Чиноз тумани меҳнаткашлари яна бир залворли одим ташладилар. Бугун чинозликлар эришган ғалаба чинакам меҳнат маҳсули бўлди.*

Очиғини айтганда, биз узоқ йиллардан буён вилоятимиз пахтакорларининг бундай шиддатли одимларини кўрмаган эдик. Ўн кундан буён йиллик режанинг 4 фоизидан ошириб пахта тайёрлашга эришаётган вилоят меҳнаткашлари бу йил ҳақиқатан ҳам далаларда фидокорона меҳнат қилганликларини исботламоқдалар. Бу борада чинозликлар қўйган ўзига хос «рекорд» эса кўпчиликнинг тилига тушгани аниқ. Зеро, Чинозда 10 кун давомида йиллик режанинг 6-6,5 фоизи миқдорида хомашё йиғиб-териб олинди. Бу — айтишга осон. Аслида ана шу 6 фоизли рақам остида қанча меҳнат, қанча машаққат ётибди. Буни бирон марта бўлса ҳам ғўза ўстирган ва пахта терган одам билади. Чинозликларнинг залворли одими янги умид уйғотгани ҳам рост. Чунки бу илк ғалаба вилоятнинг катта хирмонига дебочадир.

Биз бугун Чиноз тумани меҳнаткашларининг 22 иш кунида 18100 тонналик катта хирмонини қандай яратганликлари ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз. Дарвоқе, у қандай бунёд этилди? Нималар ҳисобига бунчалик тез қад ростлади? Бундай қараганда уни жўн гаплар билан ҳам шарҳлаш мумкин. Лекин биз туманга қилган сафарлар давомида унга бугун ёки кеча эмас, балки бир йил бурун замин қўйилганлигини сезгандек бўлдик.

ЗАМИН. 1998 йилнинг кеч кузида Чиноз туманига хизмат сафари билан бордим. Ўшанда ҳоким ҳузурида фавқулодда мажлис бўлаётган экан. «Нима масалада бунчалик шошилинч мажлис чақирилди?», деган саволимизга котиба қиз «Шудгорлаш», деб жавоб берган эди. Очиғи, озгина энсамиз ҳам қотди. Ўзимизча, ҳамон буйруқбозлик эканда, деб қўйдик. Аслида таҳлиллар кейинги пайтда шудгор қилишга жойларда эътибор сусайиб кетганлигини, ер сифатсиз ҳайдалаётганлигини кўрсатган экан. Шу тариқа бу ишни ҳокимлик ўз назоратига олибди.

Айни экиш кезлари яна туманда ана шундай фавқулодда мажлис бўлиб ўтди. Чигит экиш муҳокама этилди.

Ғўза чин барг чиқаргач, яна фавқулодда мажлис ўтказилди. Аҳвол таҳлил этилди. Кейин ўғитлаш, яганалаш, культивациянинг сифати, агротехника масалалари, ғўза баргини тўктириш муҳокама бўлди.

Энди билсак, бу муҳокамалар, бу таҳлиллар орқасида янги тадбирлар, қўшимча ишлар ётган экан. Бу муҳокамалар 1999 йил ҳосилига замин яратган экан.

— Кўпчилик бугун биздан муваффақиятларимизнинг сирини сўрашади, — дейди туман ҳокимининг биринчи муовини Турғунбой Ботиров. — Аслида ҳеч қандай сирнинг ўзи йўқ. Чигитни вақтида экдик, вақтида ягана қилинди, ишлов, озиқлантириш, ҳашаротга қарши кураш, дефолиация, терим. Лекин ҳамма гап шундаки, биз ана шу агротехника тадбирларини, ер шароитимизни, иқлимимизни ҳисобга олиб ниҳоятда сифатли, вақтида ўтказишга эътибор бердик. Натижасини кўриб турибсиз. Беш хўжалик биринчи теримни тугатмаёқ йиллик маррани эгаллади. 60дан ортиқ бригада биринчи теримнинг ўзидаёқ гектаридан 30 центнердан ошириб пахта йиғиб-териб олди. Ҳосилнинг асосий қисми машиналарда терилди.

Туманда бу йил 6700 гектар майдонда пахта етиштирилди. Агар бунинг баҳордаги табиий офатлар туфайли 2000 гектари қайта экилганлигини ҳисобга олсак, бу гапларнинг мағзи янада чуқурроқ чақилади. Шуни айтадиларда, ишни бошидан пухта қилган деҳқоннинг иши ҳамиша пухта бўлади, деб...

ДЕҲҚОН ИШОНЧИ. Дала айландик. Хўжалик раҳбарлари, бригада бошлиқлари, оддий деҳқонлар билан суҳбатлар қурдик. Ана шунда бу йилги муваффақиятларининг яна бир сирини аниқлагандек бўлдик. Бу — деҳқон ишончи. Мана икки йилдирки, барча хўжаликларда меҳнатни ташкил этишнинг оилавий пудрат усули кенг оммалашмоқда. Баракали меҳнат қилган пудратчи ўз ишига яраша ҳақини олмоқда. Режадан ортиқча ҳосилни шартнома асосида мустақил тасарруф этмоқда. Буни узоқ йиллар зарар кўриб ишлаб, санацияга тушган Охунбобоев номли жамоа хўжалиги мисолида янада яққол кўриш мумкин. Ана шу пудрат туфайли бу йил ғалла режаси ҳам бажарилди. Ҳозир кунига

5-6 фоиз миқдорида пахта тайёрланмоқда. Хўжалик аъзолари бу йил кам деганда 3 минг тонналик хирмон уюшмоқчи.

— Халқнинг кўнглини олиш, унга йўл топиш бараканинг боши, — деди хўжалик ташқи бошқарув раиси Эшмуҳаммад Бердиев. — Чиноздаги энг тажрибали деҳқонлар шу ердан чиққан. Биз ишни уларни ерга қайтаришдан бошладик. Чунки ўзига хос тупроқ шароитига эга бўлган хўжалигимизда деҳқончилик қилиш анча мураккаб. Улар бизга ишонишди. Шу тариқа пудратни жорий этдик. Айни кунларда ғалла ва пахтачиликда 440 нафар оилавий пудратчилар билан шартнома тузилди. Бўлар экан. Пахта ҳам эрта очилди. Ортиқча ташвиқот-тарғиботсиз минггa яқин одам теримга чиқиб кетди. Машиналарга таяндик. Мавжуд терим агрегатларини мавсумга пухта ҳозирладик. Шу тариқа ҳам ишимизга унум, ҳам даромадимизга барака киряпти.

Ҳа, деҳқон ўз меҳнатига яраша манфаат кўрса, қадр-қиммат топса, ишлайди. Шу хўжалик аъзоси Муборак Болтабоева оиласи билан беш кунда 32 минг сўм даромад қилибди. Вазирлар Маҳкамасининг қарорига асосан қўлда терилган ҳар килограмм пахтага 8 сўмдан ҳақ тўланаётганлиги ана шундай имкониятни яратди. Бу йил хўжалик пахтанинг ўзидан 100 миллион сўм даромад олишни режаламоқда.

Дарвоқе, ана шу ишонч туман миқёсида қўл теримини ниҳоятда уюшқоқлик билан ташкил этиш имконини берди. Туман ҳокимлигининг мурожаатига жавобан 2500дан ортиқ хўжаликларга алоқаси бўлмаган аҳоли теримга чиқди. Умуман, ҳар куни 13 мингдан ортиқ киши теримда иштирок этмоқда. 3500дан ортиқ зангиоталик хашарчилар ҳам туман деҳқонлари билан баб-баравар бугунги катта хирмонга муносиб улуш қўшдилар. Ҳар беш кунда ғолиб хашарчиларга махсус совринлар берилмоқда. Тумандаги 33-кўчма қурилиш идораси, «Олмазор-М» ҳиссадорлари, 4-мактаб-интернат, «Чиноздон» ҳиссадорлик жамияти ишчи-хизматчилари бундай ўзига хос беллашувнинг бир неча бор ғолиби бўлдилар.

Шуниси диққатга сазоворки, терим иштирокчилари ҳам беш кунда иш ҳақларини нақд олмоқдалар. Мавсум бошидан буён қўл терими учун туман бўйича 102 миллион сўм пул тарқатилди.

Беихтиёр, «қилса бўлар экан-ку» деган фикр хаёлдан ўтади...

МЕҲНАТ ВА НАТИЖА. Халқимизда жўжани кузда санайдилар, деган ибора бор. Буни деҳқончиликда ҳам қўлласа бўлади. Чунки, баҳор, ёз ва куз бўйи қилинган меҳнатнинг натижаси далада етиштирилган ҳосил билан ўлчанади. Лекин ҳамма гап ана шу даладаги ҳосилни ёғин-сочинли кунларга қолдирмай, сифатли қилиб хирмонга саранжомлаб олишда. Бунинг тагида энг катта нарса — иқтисодий манфаатдорлик яъни даромад ётибди. Биз Чинозда бўлганимизда бу масала билан бежиз қизиқмадик. Чунки ура-ура билан пахта режасини бажариб, чўнтагида ҳемири қолмаган жамоаларни кўп кўрганмиз.

Шунинг учун туманда бу йил бу масалага ҳам алоҳида эътибор берилди. Биринчи галда пахтанинг таннархини арзонлаштириш учун курашилди. Маълумки, пулнинг асосий қисми йиғим-терим даврида йўқотилади. Нима қилиш керак? Жавоб аниқ. Техникадан унумли фойдаланиш зарур. Бунинг учун ғўзани машинабоб қилиб ўстириш, терим машиналарини мавсумга сифатли тайёрлаш лозим бўлади. Шундай йўлдан борилди.

Дарвоқе, бу йил хўжаликларнинг пахтадан юқори ҳосил олиб, режани дўндириб, қўшимча даромадга ва ўзлари тасарруф этадиган пахта толасига эга бўлишлари учун ҳукуматимиз катта имтиёз яратиб берганлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқ керак. Маълумки, давлат буюртмасини бажарган хўжалик 70 фоизгача ҳосилни ўзи тасарруф этиши ва эркин сотиши мумкин.

Хуллас, Чинозда машина теримига зўр берилди. Бугунги ҳисоб-китобларга қараганда ҳосилнинг асосий қисми машиналар ёрдамида териб олинди. Иқтисодий таҳлиллар ҳозирнинг ўзидаёқ теримга сарфланадиган маблағ камида икки баравар тежаб қолинганлигини кўрсатмоқда. Ҳукуматимизнинг қарори тумандаги жамоаларни янада руҳлантирди. Маррага биринчи терим ҳисобигаёқ етиб келган «Эшонобод», «Гулзоробод», «Чиноз», Амир Темур номли, «Ўзбекистон», Собир Раҳимов номли жамоа хўжаликларида бу харажатлар янада камайди. Шу кунгача топширилган ҳосилнинг 92 фоизи биринчи навларга қабул қилинганлигини эътиборга олсак, бу йилги меҳнат натижасини ҳисоблаб чиқиш қийин эмас.

Бугун — ғалаба куни. Бундай кезларда йиллик режаларни 120-140 фоизга ўринлатиб қўйган Тўлаген Манбетов, Ўринбой Абдулаҳатов, Гамлет Йўлдошев, Абдужаббор Дўсинбетов, Абдурашид Арслонов, Мавлон Каримчаев, Ҳамроқул Абдужабборов сингари ўнлаб бригада бошлиқларининг номларини тилга олсак арзийди.

Шу кунларда Чиноз далаларида бўлсангиз, оппоқ пахтазорларга кўзингиз тушади. Ҳақиқатан ҳам ҳали ҳосил кўп. Иккинчи довон сари қадам ташлаган чинозлик пахтакорлар қолган ҳосилни ҳам тезроқ йиғиб-териб олиш учун суръатни бир дам ҳам сусайтирмаяптилар. Уларнинг нияти — яна кам деганда 3000 тонналик пахта билан вилоятимиз хирмонига муносиб ҳисса қўшиш. Меҳнаткаш, лафзи ҳалол деҳқоннинг сўзи қатъий бўлади. Биз ана шундай ғайрат-шижоатга эга бўлган чинозлик миришкорларга ҳамиша омад ёр бўлишига ишонамиз.

Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ.

Александр МАЛЬЦЕВ ва Даврон АҲМАД олган суратлар.

ДИЁНАТ ВА ХИЁНАТ

— III —

СЎНГГИ ўн йилликларда илдиз отган шаккоклик, ақидапарастлик, мазҳаббозлик, экстремизм, сохта фидойилик иллатларидан эндиликда қандай халос бўлиш мумкин? Башариятни айни кунларда ана шу оғир жумбоқ қийнамоқда. Шу боис машҳур қирғиз адиби Чингиз Айтматов «Ўзининг ўзгарган дунёдаги ўрнини қайтадан аниқламоқчи бўлган, фақат, бугун билан яшаётган одам ўз халқининг ва бошқа халқларнинг тарихий тажрибаларидан, ўтмиш сабоқларидан тўлиқ бохабар бўлмоғи лозим. Акс ҳолда у истиқбол доирасидан тушиб қолади ва ҳалокатга юз тутади», — деб ёзган эди.

Адашмоқ, хатоликка йўл қўймоқлик инсонга хос камчиликлардир. Бундай қусуриётлардан саноқли кишиларгина фориғ бўлишлари мумкин. Умуман, «Одамзотнинг руҳий моҳиятини уч нарса белгилайди: умид, муҳаббат ва иймон». Ўтмишдаги аллома бобокалонларимизнинг ҳикматли сўзлари ана шундай. Ушбу аҳлоқий юксакликларга қандай эришиш мумкин?

Ҳадиси-шарифнинг жуда кўп жойларида «Умидсиз одам — инсон эмас», «Муҳаббатсиз банда — солиҳларидан эмас», «Иймонсиз киши — комил мусулмон эмас» деган калималар кўп учрайди. Қуръонил-Каримда эса Аллоҳ таоло шундай айтади: «Яхши кишилар бандалар ўртасидаги аҳдига вафо қилган, етишмовчиликларга бардош этган ва бошига кулфат тушганида чидаш берган кишилардир. Мана шундай сифатга эга бўлганлар динига содиқ одамлар бўлиб, куфр ҳамда ярамас ҳулқлардан ўзларини эҳтиётлагайдирлар ва ўзларида етук инсоний фазилатларни мужассам қилгайдирлар». Расулуллоҳ саллоллоҳу алайҳи васаллам эса бундай дейдилар: «Диёнат дарахт янглиғ олтмишдан ортиқ шоҳга эгадир. Гуноҳ қилишликда Аллоҳ ва бандалардан андиша қилмоқлик ўша шоҳлардан биттасидир».

Юқорида айтганимиздек, «Умидсиз одам — инсон эмас». Тирик жон борки, эзгу умид билан яшайди: билим ўргансам, дейди, касб-ҳунар эгаси бўлсам, дейди, лавозим пиллапояларидан хатласам, дейди, бой-бадавлатликни орзу қилади, киромий оила қурсам, дейди, баркамол фарзандлар ўстиришни истайди, ота-она хизматида бўлишни ҳавас деб билади, содиқ дўстлар орттиришни хоҳлайди, охир-оқибат бу дунёда унутилмас яхши ном қолдиришни буюк мақсад деб билади.

Экстремистлар, ақидапарастлар, ваҳҳобийлар, хизбут-таҳрирчилар, хизбуллоҳчилар, ихванул-исломиййа, жамоатул-исломиййа, жайшул-исломиййа ва аллақандай чучмал номлар билан аталган насл-насаби мубҳам жангариларнинг эса умидлари қандай?

Ўзга эл ва юртларга бостириб кириш, одамлар ўртасида адоват қўзғаш, осойишта умргузаронлик қилаётганларнинг мол-мулкларини таҳдид остида тортиб олиш, кўз кўриб, қулоқ эшитмаган зўравонликлар ишлатиш, бешикдаги ўғил болаларни ўлдириш, ожиз қари-қартангларни маҳв этиш, ориятли қиз-жувонларнинг номусига тегиш, қурол кучи билан бош-

ЭКСТРЕМИЗМГА ЙЎЛ ЙЎҚ!

қарув идораларига ҳужум қилиш, алқисса, иложи бўлса, конституциявий тузумларни ағдариш, шу тариқа ҳокимият ва амалларни қўлга киритиш... Қани, айтингчи, муҳтарам газетхон, ушбу қабиҳ қилмишларни одам боласига ярашадиган умид риштаалари деб бўладими?!

Балиқ бошидан, деганларидек, бундай унсурларнинг раҳнамолари ҳам оддий қотиллардан фарқ қилмайдилар. Хориждаги дин «ҳимоячилари», ҳар хил мазҳаблар раҳбарлари юқоридаги умид андозаларини ўзларининг яшаш алфозига айлантириб олганлар. Улар одамийлик, диёнат, иймон, меҳр-мурувват қоидаларини назар-писанд қилмай, хоинликлар, ҳиёнатлар эвазига берилган бебилиска пулларни совирмоқдалар, куну тун ҳаром айшу ишратга берилиб, бобил жойларда «давру даврон» сурмоқдалар. Уларнинг мараэли феъл-атворларини ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди.

Ватан деган макон озод, иймон-эътиқодли, диёнати бутун, хиёнатни ўлим билан баробар деб билган ориф фуқароларнинг масканидир. Юқоридаги муртад кимсалар эса Ватан, Миллат, Халқ, Эл-улус деган муқаддас сўзларни тушунмайдилар, тушинишни истамайдилар ҳам. Хор ва зор, мол-дунёга сотилган палидларнинг Ватани бўлмайди. Улар ўзлари туғилиб ўсган, киндик қони тўкилган замин қадрини на билсинлар!. Улар, фақат, қорин ва нафс гадоларидир. Буюк бобомиз Бобур Мирзо бундайлар ҳақида гапириб, «Уларнинг кўзларини туз тутади» яъни кўр бўладилар, деган бўлсалар. Соҳибқирон Амир Темур эса «Ҳиёнатчининг маслаги — хиёнатдир. Диёнатли ҳиёнаткор бўлмас, хиёнаткор эса диёнатли бўлмас», деган эдилар.

Эндиликда «фундаментализм», «экстремизм», «фанатизм» деган атамалар билан номланаётган балоларнинг энг хавфли томони шундаки, уларнинг аниқ-равшан қиёфаси йўқ. Бундай оқимларга бирлашган унсурларнинг на мамлакати, на миллати, на мафкураси, на диёнати бор.

Умид меҳвари — муҳаббатдир. Ҳеч бир эзгу нарса муҳаббатсиз таваллуд топмас. Бу фазилат инсонларнинг Аллоҳга, Пайғамбаримизга, аҳли-мўъминларга нисбатан муносабатларини белгиловчи асосий омилдир. Зеро, у одамларнинг руҳиятига, тафаккурига, дунёқарашига, саъй-ҳаракатларига алоҳида таъсир кўрсатади. Муҳаббат соҳиби камрон, хушхулқ, меҳр-шафқатли, ғамхўр, кечиримли, ҳайру саховатли, эзгулик йўлида фидокор, ўз Ватанини, миллатини, халқини қалб тўрида эъзозловчи кишидир. Бундай одамларнинг фикри-ёди, фақат, диёнат, яхшилик муддаолари сари йўналтирилган бўлади. Демак, хулоса қилиб айтиш мумкинки, жамиятда тамойилга айланган қонун-қоидаларга зид бўлган, умуминсоний, умуммиллат ақидаларига мос келмайдиган ғоялар экстремистик деб талқин қилинади. Диний экстремизмнинг мақсади эса жангари тўдаларни ташкил этиш орқали давлат учун, миллат учун, жамият учун хатарли вазиятларни вужудга келтиришдир.

Шунинг учун ҳам кўпгина минтақалар узра кезиб юрган мутаассиблик шарпаси деярли барча мамлакатларни, ижтимоий кучларни, нуфузли ташкилотларни ташвишга солмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг яқинда бўлиб ўтган 54-сессияси кун тартибига ҳам террорчилик, экстремизм ва уюшган жиноятчилик масалаларининг киритилганлиги бежиз эмас эди. Мазкур анжуманда бутун дунё аҳлининг бу вабога қарши биргаликда чора излашлиги лозимлиги таъкидланди.

Мақоланинг бошида айтганимиздек, бизнинг мамлакатимиз раҳбарияти ҳам халқаро террорчиликка, экстремизм, фундаментализм, фанатизмга қарши курашнинг олдинги сафларида бормоқда. Куни кеча Тошкентда Евроатлантика ҳамкорлик кенгашининг «Ўрта Осиёда минтақавий хавфсизлик ва ҳамкорлик» мавзуидаги халқаро конференциясининг бўлиб ўтганлиги ҳам фикримизнинг далилидир. Республика Ташқи ишлар вазирлиги ҳамда НАТО сиёсий қўмитаси шафелигида ташкил этилган мазкур анжуманда жаҳоннинг 50га яқин мамлакатларидан вакиллар қатнашдилар. Бу тадбирда ҳам халқаро террорчилик, экстремизм, гиёҳвандлик иллатлари хусусида гап борди, мақсадга эришиш учун бир нуқтага йўналтирилган чора-тадбирлар мажмуасини амалга оширмоқ кераклиги қайд этилди. Ҳа, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов айтганларидек, «Демократияга тинимсиз ақлий ва жисмоний меҳнат қилиб, тер тўкиб, ҳаётнинг аччиқ-чучукларидан тотиб, қийин, айтиш мумкинки, ҳатто фожеали тажрибаларни ҳам бошдан ўтказиб, оғир синов ва курашларга мардона бардош берибгина эришиш мумкин».

Бу сўзлар ҳар биримиз учун сабоқ ва йўлланма бўлмоғи керак. Зеро, бизнинг Ватанимизга, бизнинг уйимизга четдан ҳеч ким фаровон ҳаётни, эркин, демократик қадриятларни олиб кириб бермайди. Аксинча, уларни ўзимиз яратмоғимиз ва асраб-авайламоғимиз керак.

Раҳимберди УМАРОВ.

ҚИРҒИЗИСТОН ЖАНУБИДАГИ ВАЗИЯТ ҲАҚИДА

Ўтган кеча-кундузда Ўш вилояти жанубидаги вазият деярли ўзгармади. Қирғизистон Республикаси жангчилари террорчилар жойлашиши мумкин бўлган ерларга қарата ўт очмоқда. Алоҳида қуролли кучлар бўлинмалари жангарилардан озод қилинган жойларни тозаламоқда, кейин ўзлари жойлашган ерларга қайтиб келмоқда. Қуршовда қолган жангариларнинг ёриб чиқишига йўл қўймаслик учун тезкор ҳаракат гуруҳлари жалб этилган, Хўжа Очкан қишлоғи чегараларидаги ғорларда мавжуд вазият ҳар куни ўрганилмоқда. Жанговар отрядлар ўқ-дори ҳамда ҳужумни бошқариш учун лозим бўладиган алоқа воситалари билан етарли даражада таъминланган. Вертолётчилар ҳар куни беш-олти марта жанговар сафарга учиб, ўз вазифаларини бажармоқда: махсус группаларни керакли жойларга қўндириб, Хўжа Очкан қишлоғи ҳудудига ҳаводан ракета зарбаларини бермоқда.

Террорчилар музокараларни чўзиш баҳонасида ўз истеҳкомларини мустаҳкамлаш учун вақтни ютиш пайида. Улар жазо кўрсатиш билан қўрқитган ҳолда маҳаллий аҳолини қуролли ҳужумлардан анча вақтгача сақлайдиган истеҳкомлар қуришга мажбур қилмоқда.

Айрим маълумотларга қараганда, бугунги кунда Хўжа Очкан атрофида бир неча юз жангари тўпланган. Душанба куни Бишкекда ўтказилган брифингда эса, Қирғизистон Президентининг матбуот котиби Канибек Иманалиев ҳозир у ердаги жангарилар сони юзга етмаслиги, қолганлари майда-майда гуруҳларга бўлиниб, қўшни Тожикистон ҳудудига ўтиб кетгани ҳақида баёнот берди.

Шунга қарамасдан, Қирғизистон ҳукуматининг қўшинлари ҳал қилувчи жангга тайёрланмоқда. Чунки террорчилар ҳали-ҳануз Боткенда ўрнашиб қолиш фикридан воз кечгани йўқ. Буни Зардоли қишлоғи озод қилинганидан сўнг, у ердан жангарилар қишки мавсум учун тайёрлаб қўйган 1,5 тонна ўсимлик ёғи, 3 тонна ғалла, шунингдек, кўп миқдордаги гўшт маҳсулотлари топилгани ҳам тасдиқлайди.

Яқинда Қирғизистон Республикаси Президенти Аскар Акаев бир ярим ой мобайнида жанговар ҳаракатлар давом этаётган жойлардаги вазият билан танишиш учун мамлакат жанубига келди. У Қирғизистон газеталари мухбирлари билан суҳбатда давлат ҳудуди яқин кунларда босқинчилардан озод қилинишини айтди.

Н. МУХАММАДИЕВ, ЎзА.

1999 йил — Аёллар йили

НУРХОН АЯ ГАП БЕРДИ

Бир маъракада ая билан тасодифан учрашиб қолган эдим. Мени гапга таклиф килдилар.

— Албатта боринг, ўзимга ўхшаган қариялар тўпланишади. Кейин хурсанд бўласиз, — дедилар. Аввалига иккиланиб юрдим. Ўша куни эса, аянинг нуроний чеҳралари ёдимга келди. Кўзим қиймади. Ҳамроҳим Қундузхон билан йўлга тушдик.

Мушоҳада учун мавзу

Чирчиққа ҳам етиб келдик. Ўнг тарафдаги кўчага қайрилишимиз билан:

— Ҳув анови, кўк дарвоза бўлса керак, — деди ҳамроҳим. — Қаранг, супурилиб, сув сепилган. Саришта кўринади.

Мўлжалимиз тўғри чиқди. Ҳовлига киришимиз билан, ажойиб тароватни ҳис қилдик. Хилма-хил анвойи гуллар, яхши парваришдан росмана етилган райҳон ҳидлари димоққа урилади. Анор шохларидаги катта-кичик ҳосил доналарининг нимқизил ранглари мўралаётган қўшни қизни эслатади. Ўнг томонда Чирчиқ дарёси сокин оқмоқда. Сув устига қўйилган сўриларда ҳам сариштalик.

— Бу томонга, ичкарига киринглар, — аянинг ўғиллари бизга йўл кўрсатди.

— Тўпланиб бўлишибди чоғи, — дедим оёқ кийим кўплигини кўриб.

— Келинглар, ҳозиргина йўқлаб ўтиришган эди, — бирин-кетин аянинг келинлари, қизлари бизга илтифот кўрсатишди. Кейин билсак, исмлари Равшаной ва Зулхумор экан.

Ўтирганлар билан бирма-бир сўрашамиз. Ҳар бирларининг юзларида нур, кўзларида шуур ифодаси.

— Илтимосимни инобатга олиб, яхши қилибсиз. Хуш келибсизлар, — ая севинчларини яширолмади. — Журналист эканлар, ансамблимиз номи тилга олинса ёмон бўлмасди, деб таклиф қилгандим, — қўшиб қўйдилар.

— Келишгани яхшику-я, лекин бизни эсламай қўйишганига кўп вакт бўлди, — ўкинди юқорида ўтирган онахон.

— Аллақачон унутиб бўлишди, деяверинг, — деди яна бирлари.

— Э, қўйсанглар-чи, биз ўзимиз унутмадикми, бўлди-да. Тарқалиб ҳам кетмадик. Мана, неча йилдирки гап баҳонасида учрашиб турамиз. Санъатимиз билан ўзимизни хурсанд қиламиз.

— Биргалашиб сафарларга бораётганимиз-чи? Ҳали Самарқанд, ҳали Бухоро...

Онахонларнинг ўкинчларидан юрагим увишди.

— Номи нима эди ансамблнинг? — сўрадим.

— «Гулдаста» эди айланай, «Гулдаста», — деди бирданига ўтирганлардан уч-тўрт нафари.

— Эшитганман, 85-90-йилларда машҳур бўлгансизлар, — дедим бевосита рўзноманинг Адабиёт ва санъат бўлимида ишлаган йилларимни эслаб.

— Ҳа, ана, билар экансиз. Бизларни машҳур қилган бошлиғимиз ана шу Муҳаррам опа Худойберганова бўладилар. Ҳали-ҳануз бошлиқ, она-бошимиз. Шаҳримизда 1,5 гектар майдонда қабристон очган ҳам, кўчаларимизга асфальт ётқиздирган ҳам, урушда ҳалок бўлган 38 нафар паҳлавонга ҳайкал қўйдирган ҳам шулар. 13 йил маҳалла қўмитасига раисалик қилиб, эҳ-ҳе, қанча ишларни бажариб қўйдилар.

— Э, қўйинглар у гапларни. Қани, Жаннатой, ашулани бошла, доирани қўлга ол. Тўтихон тур, ўйинга туш, — Муҳаррам опанинг таклифи ҳаммага бирдек ёқиб тушди. Мен қарсак чалиб, юракдан куйлаётган аяжонлар сўзларини оққа кўчиришга уринаман:

Чирчиғимиз йўллари,
Атрофида гуллари,
Ўйнаганда ярашган,
Аяжонлар қўллари.
Чирчиғимиз йўлига
Булбул қўйинг, сайрасин.
Мустақиллик замонда
Аяжонлар ўйнасин...

Қўшиқ авжига чиқди. Улар орасида нисбатан ёшроқлари рақсга тушишди. Ҳамроҳим Қундузхон ҳам завқини яширолмади:

Қизил гул айтади очиламан деб,
Вафолилар чаккасига тақиламан деб,
Вафолилар кўпайсин ушбу замонда,
Бевафонинг қўлида на қиламан дер...

Ўйнанг қизлар, ўйнанг, кўргани келдим,
Сизлар билан давру даврон сургани келдим.
Сув келар гулдир-гулдир:
Севганим қизил гулдир,
Севганимга бермасанг,
Ўлганим ўшал кундир...

Ўйин-кулги орасида Муҳаррам аянинг ёнларига ўтиб, ансамбл ҳақида сўзлаб беришларини илтимос қилдим.

— Ансамблимиз 1975 йилда Чирчиқдаги иссиққа чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинатининг Маданият саройи қошида ташкил топди. Мана ёнимда ўтирган Турсуной Ортиқова, Аширхон Муҳаммадиева, Нурхон Абдуҳолиқова, Турсунхон Қорабоева, Ҳалима Самадова, Жаннатой Ғаниева, Тўтихон Раимова — ҳаммамиз шу ансамбл қатнашчиларимиз. Биз асосан халқ оғзаки ижодидаги, халқ орасидаги қўшиқларни куйлардик. Баъзида Турсуной шеър ҳам ёзарди. «Чирчиғимиз йўллари»ни шу ёзган. Тез тилга тушдик. Москва, Ленинградларга борганмиз. Бухоро, Самарқанд, Хоразм, Тошҳовуз — хуллас, жуда кўп жойларда бўлардик. Ўртачирчиқ, Байтқўрғон, Ғазалкент, Товоқсой, Чорвоқ томонларга кўп таклиф қилишарди. Қаерга бормайлик, ҳатто ҳарбий қисмларда ҳам, бизни яхши кутиб олишади. Санъатимизни олқишлашарди. Завод маъмурияти бизга чиройли саҳна киймлари ҳам тиктириб берганди. Лекин, жамоамизни ҳамма тан олса ҳам, ўша пайтда шаҳар хотин-қизлар қўмитаси тан олмади. Бизни қўллаб-қувватламади. Дастлаб бизни машина, маблағ билан таъминлаган завод эса ҳозир инқирозга учради. Шу зайл ҳеч кимга «керакмас»га ўхшаб қолдик. Бир нарсага хурсанд бўламанки, тарқаб кетмадик. Кўриб турибсиз, кўпчилигимиз етмиш-саксондан ошсак ҳам, ҳамон санъат бизга ҳамроҳ. Яқинда ўз кучимиз билан Ал-Бухорийни зиёрат қилдик. Ангрен шаҳрига бордик. Энди тез-тез боришнинг имкони йўқ. Лекин бирор саҳоватли ҳомий топилса ёки маданият мутасаддиларининг нигоҳи тушса қанийди! Нурхоннинг аллалари-ю, Аширхоннинг «Ёр-ёр»лари, Турсунойнинг ғазаллари ҳали кўп тингловчилар қалбида завқ уйғотарди...

Аянинг дилига армон туйғулари инганини сезиб, суҳбатни тўхтатдим.

— Ажаб эмас, Тошкент вилоят маданият ишлари бошқармаси, Чирчиқ шаҳар маданият ишлари бўлими мутасаддилари «Гулдаста»нинг тақдири билан қизиқиб қолишса, умидли дунё, аяжон. Ўшанда маданият уйида неча йиллардан буён чанг босиб ётган кийимларингизни кийиб, саҳналарда кўриш насиб этар.

— Қайдам, — онахон шундай дедилару, йигирмадан ортиқ невара-чевараларнинг бувижониси бўлган Нурхон ая алласига қўшилдилар:

Гуллар ичра ғунчаси, алла
Нонлар ичра кулчаси, алла,
Шеър юраклигим, алла,
Толмас билаклигим, алла,
Юрт ишига ярагучи
Қариганда кераклигим, алла...

Биз бир олам таассурот олиб, аяжонлар билан хайрлашдик.

— Роса савобга қолдинглар-да, — деди аянинг қизлари Зулхумор опа бизни кузатаркан. — Ҳеч ким буларни саксонга борган демайди.

— Куй, қўшиқ ҳамроҳ бўлгани, санъат уларни бир-бирига меҳрли, оқибатли қилгани учун ҳам шундай, — деди ҳамроҳим Қундузхон.

— Ҳаммалари юзга киришсин. Оллоҳ бизга ҳам шунча ёшу ва шунча завқ-шавқ берсин, — тилак қилдим.

Йўлда қайтарканмиз, қулоғимизда ҳамон онажонлар қўшиқлари:

Гулсарам ўртоқ, озод бўлдингиз
Чаман-чаман гул, ойдин йўлингиз.

Илоҳим «Гулдаста»нинг йўли ҳам ойдин бўлсин.

Муқаддас Солиҳ қизи,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

КХДРдан ЎЗБЕКИСТОНГА

Корея Халқ Демократик Республикаси хотин-қизлари демократик иттифоқи делегациясининг Республикамизга ташрифи ниҳоясига етди.

— Ташрифдан мақсад Ўзбекистон хотин-қизлар ташкилотлари фаолияти билан танишиш эди, — деди КХДР хотин-қизлар демократик Иттифоқи Раисининг ўринбосари Цой Чан Сук хоним. — Сизнинг мамлакатингиз, унда амалга оширилаётган ислоҳотлар бизда унутилмас таассурот қолдирди. Мамлакатингизда аёллар жамоат ва давлат қурилишида катта ўрин тутишига ишонч ҳосил қилдик, мамлакат ҳукумати уларни ҳаётнинг барча соҳаларида фаол иштирок этишга жалб килишга катта эътибор бермоқда. Бу эса мамлакатингизда аёллар нечоғли ҳурмат қилинишини кўрсатади.

Делегация аъзолар «Оила» республика илмий-амалий марказида қизиқарли учрашув ўтказдилар ва марказ фаолияти билан танишдилар, республика байналмилал марказида, Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитасида бўлдилар. «Шарқ гули» акциядорлик жамияти ишчилари, Тошкент Давлат иқтисодиёт университети талабалари билан ҳам учрашув бўлди. БМТ «Гендер ва тараққиёт» дастури бюросида нодавлат ташкилотлари вакиллари, тадбиркор аёллар билан давра суҳбати бўлди. Кореялик меҳмонлар Ҳамза номли академик театр спектаклини, Темурийлар тарихи Давлат музейини томоша қилдилар, Ўзбекистон бадиий академиясида бўлдилар, пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

З. УСМОНОВА, ЎзА мухбири.

ЗАМОН БИЛАН ҲАМНАФАС

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси санъат арбоби, драматург ва публицист, сермаҳсул адиб Абдуқаҳҳор Иброҳимов халқимизнинг дардини, орзу армонларини, қувонч-фиғонларини чуқур тушуниб етган адиб. Айниқса, Шўролар тузумининг қиёфаси бошқа, мағзи бошқалигини қўлига қалам олган даврлардан бошлаб тушуниб етган. Масалан, образли қилиб айтганда Шўро кўриниш қиёфада илжайиб, яхшилик тилаётган одамга ўхшаса ҳам, мағзида зулм-қабоҳат, қаҳр ва ўлим, инсонларнинг қонини зулукдай сўриш, ўзбек халқи бойликларини сурбетларча эгалик қилиб, марказ деб аталган империя пойтахтига ташиб кетиш, миллатнинг тафаккур ва ақл-идрокини ўғирлаб, робот сифат арзон ишчи кучларига айлантириш эди.

Кутлов

А. Иброҳимов миллатимизнинг жаҳонга татигулик ёзувчилари, олимлари, давлат ва жамоат арбоблари Шўронинг қатағонида ҳақсиз-ҳуқуқсиз ўлдирилиб, жисмонан йўқотилганликларини идрок қилгач, ана шу бедодликни йўқотиш учун қаламини ўткирроқ чарҳлади. Унинг «Тилнинг тириклиги — халқнинг мавжудлиги», «Саодат калиди», «Юртдошлик бурчимиз», «Ер фарзандлари керак», «Пойтахт қиёфаси — миллат қиёфаси» каби мақолалари ўз миллатига муҳаббат рамзидир. У «ФАН» нашриётида чоп этилган «Тил — тақдир демак» 5 босма табоқли китоби 1990 йилда босмадан чиққач, тезда тилнинг таҳқирланишидан қалби эзилган ўзбек халқининг эътиборли китобига айланади.

Бу китобда адибимиз ўзбек тилига ёзувчи, тарихчи, иқтисодчи, элшунос, географ, ҳамда ўлкашунос сифатида ёндошиб кенг фикр юритади. У тил ҳақида шундай хитоб қилади: «...тилсиз халқ йўқ, тили ўлган халқнинг ўзи йўқолган. Тил ва халқ тан ила жон. Булар қарор топган ва ҳимоя қилинган тупроқ — Ватандир». Бу сўзлар халқ ҳикматларидай маъноли дил изҳорларидир. А. Иброҳимовнинг «Ватан туйғуси» номли китобидан ўрин олган асарлари бугун маънавиятимизнинг дарслик соатларига айланиб бормоқда. Адабиётшунос олим Иброҳим Ғафуров таъбири билан айтганда, «Тарихнинг муҳаббатли талқинларидир».

Абдуқаҳҳор Иброҳимовнинг ижодида бош жанр бу драматургиядир. Қатор саҳналаштирилган драматик асарлар жамоатчилик томонидан эътироф этилиб, оғизга тушган. Унинг сатирик-комедия жанридаги асарлари ўзининг ўткир тиғи билан собиқ тузумнинг ниқобини йиртиб, қабоҳатли, жирканч, совуқ башарасини халққа кўрсатади. Масалан, «Зўлдир» пьесасида амалдорлар занжири — номенклатурага кириб олган, асли ношуд, амал курсисига мутлақо нолойиқ кимса образи ҳаяжонли ва кулгили саҳналарда берилади. У қаерга масъул ишга тайинланмасин, ҳамма жойда ўзининг шахсий манфаатини устун қўйиб, жамоанинг тинкасини қуритади, синдиради. Унинг раҳнамолари, албатта, уни яна зўлдирдай янги жойга, амал курсисига думалатишади...

Худди шунингдек «ПУЧ» трагикомедиясида собиқ қизил Империя тузумининг мағзи мутлақо пучлигини, унга ишониб юрган айрим калтабин, тўтиқуш олимлар «изм»лар қурбони бўлиб, охир-оқибатда саробга дуч келишлигини ҳаётий лавҳаларда кўрсатади. Худди шунингдек, «Арра», «Мени айтди деманг», «Майли, майли», «Товушсиз қарсаклар», «Бир ўликка бир тирик», «Биринчи бўса» каби ўнлаб асарлари диққатга сазовор. А. Иброҳимовнинг «Биринчи бўса», «Пьесалар», «Тусмол» каби драматик тўпламлари Тошкентда нашр қилинган. Абдуқаҳҳор Иброҳимов 1939 йилда Тошкентнинг Кўкча даҳаси, Оқлон маҳалласида таваллуд топган. Ўрта мактабни битиргач, 1957-1962 йиллари Тошкент Давлат университетининг журналистика факультетида ўқийди. 1975-1977 йилларда Москвадаги Олий адабиёт курсида таҳсил кўради. Ижодий ва меҳнат фаолиятини асосан «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» ҳафтаномасидан бошлайди. Сўнгра «Гулистон» журналида масъул котиб, кейинчалик Республика Маданият ишлари вазирлигида репертуар-таҳрир ҳайъатида Бош муҳаррир бўлиб фаолият кўрсатади. А. Иброҳимов қаерда бўлмасин, миллатнинг руҳини кўтарадиган миллий адабиёт, миллий санъат, миллий кино, миллий театрни ривожлантириш учун жон койитади. Ўзининг матбуотда мақолалар билан чиқишларида бонг уради. Унинг «Кино юлдузларимиз қани?», «Қалбим нотинч» каби ўнлаб мақолалари фикримиз далилидир. Маданият ишлари вазирлигида ишлаганида ўзбек миллий драматургиясини ривожлантириш учун кўпроқ ўзбек ёш драматургларининг асарларини саҳнага олиб чиқишда кўмаклашади. Ўзбекистондаги рус театрлари репертуарида ўзбек муаллифлари асарларининг пайдо бўлишига катта ҳисса қўшади.

А. Иброҳимов 1990-1993 йилларда Ўзбекистон Республикаси Президенти девонида аввал консултант, сўнгра етакчи консултант бўлиб хизмат қилади. 1994 йилдан Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик марказида етакчи мутахассис лавозимида ишлаб келмоқда. Ёзувчилик унинг ижодидаги муҳим қиррадир. «Қоя остида», «Сўнгги нур», «Осмон яқин, ер юмшоқ» каби ҳикоя тўпламлари нашр қилинган. «У Сиз эмас», «Бахтли мусибат», «Ёз ёмғири», «Ўзларини кўрсатсинлар», «Олдиларидан бир ўтайлик» асарлари асосида телеспектакллар яратилган. Унинг асарлари қатор тилларга таржима қилиниб, чоп этилган. Сўнгги йилларда А. Иброҳимов ўз қалами кучини роман жанрида синаб кўриб, замонавий мавзудаги 4-қисмли романнинг 1-қисмини «Уйқу келмас кечалар» нашр қилдирди. Мухлислар ва адабий жамоатчиликнинг ижобий фикрлари романнинг ютуқларидан далолатдир.

Шу кунларда 60 ёшини нишонлаётган адиб, ўзининг «БИЗ ким, Ўзбеклар» китобининг «Шарқ» нашриёт-матбаа концернида чоп этилиши тугалланиб, тезроқ ўқувчилар қўлига етиб боришини кутмоқда. Бу — ўзбекларнинг жаҳон тарихида тутган ўрни, келиб чиқиши ҳақидаги китобдир.

Мустақилликнинг 8 йиллик тантанаси арафасида А. Иброҳимов ҳам кўпчилик ҳамюртларимиз қатори Президентимизнинг Фармони билан «Меҳнат шуҳрати» орденига сазовор бўлди.

Қутлуғ кунлар муборак бўлсин!

Ҳайдар МУҲАММАД,
шоир ва драматург.

ЭҲТИРОМ

АЁЛЛАРНИ мадҳ этмаган, уларнинг фазилатларини куйламаган бирорта аллома ҳали дунёда ўтмаган. Ҳозирги кунда ҳам улар шоир ва ижодкорларимизнинг ижодлари бош мавзусини ташкил этади, улар доимо ўзларининг биринчи ўриндаги вазифаларидан бири сифатида аёлларни улуғлашни белгилайдилар.

Шу ўринда ўзбек шеъриятининг етук намоёндаси, Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Ориповнинг «Аёл» шеъри ҳақида тўхталиб ўтиш жоиздир. Шеърни такрор-такрор ўқир экансан, оташ мисраларда она-аёл тасвири Абдулла Ориповга хос чизилиб, киши туйғуларини жунбушга солади, чуқур хаёлга толдиради. Шоир на тўпларнинг кучли гулдуросларини, на урушнинг аччиқ тутуни, на жангчиларнинг марду майдонликларини таърифлашдан сўз бошлайди, аммо шеърнинг биринчи сатрлариданоқ китобхонни беихтиёр хотираларга етаклайди. Унинг дастлабки сатрларидаёқ окопларда жон олиб, жон берган жангчилар, уларнинг йўлларида интизор бўлган аёллар кўз олдингиздан кино лентаси каби тизилиб ўтади.

Шоир фронтда қаҳрамонларча ҳалок бўлган жангчининг йўлларига кўз тикканича бева қолган аёлнинг аччиқ изтироблари, кечинмаларини қаламга олган. Севиш ва севилишни орзу қилган, қирқ гулидан бир гули очилмаган сулув келинчакнинг, ёшгина аёлни умрининг энг ширин палласи, яъни ўн тўққиз ёшида бева қолиши китобхоннинг қалбини ларзага солади.

Бир умрли айрилиқнинг чегараси йўқ, ҳад-ҳудудсиз фироқнинг азобига чидаш, унга бардош бериш, ҳижрон ўтида ўртаниш ҳар қандай аёлдан чинакам бардош ва куч талаб этади.

Севгидан етиму,
умрдан ярим,
Қуриган кўксида
ёлғиз беланчак.
Абадий фироқни, ҳайҳот,
дўстларим,
Абадий висол деб
билди келинчак.

Абадий фироқни абадий висол деб билиш ниҳоятда оғир ва айни вақтда муаллиф қаҳрамоннинг катта қалб эгаси эканлигини кўрсатадиган катта омилдир. Шу ўринда шоир ўз қаҳрамони ҳаётнинг оғир синовларига, қийинчиликларига бардош бера оладиган, чорасиз қолган тақдирда ҳам илож топиб, яшаш учун кураш олиб борадиган кучли ирода эгаси сифатида тасвирлаган.

Қақраган лабларда
оловли нафас,
Кечалар кечмишин
айлади кўмир.
Паришон сочлари
ёр кўкси эмас,
Муздайин болишда
қолди бир умр.

Нима учун бунчалик бағритошлик? Яхшиликни, эзгуликни орзу қилиб, умид билан бир ёстиққа бош қўйган, севиб ардоқлаган умр йўлдошининг висолига тўймасдан жудоликни, айриликни ким раво кўрди унга? Бу қандай разиллик ва қабоҳат?! Қандай кўргулик бу?! Табиатнинг ҳазилими ёки жазосими бу?! Бу каби ўйлардан шоирнинг қалби ларзага келади. Табиатнинг номардлигидан оҳ чекади, ҳаётнинг мана шундай ҳазилларидан қаҳр-ғазабга миниб, ҳайқиради. Бундай ноҳақликдан шоир изтиробга тушади. Ана шу жафокаш аёлга «қайтадан бахт» беришини сўраб илтижо қилади:

Эй, номард табиат,
борми сенда ҳис,
Қайтадан бахт
берсанг бўлмасми унга?!

Шоир ўз қаҳрамонининг севгилисига, ҳаёт йўлдошига содиқ эканлигини қуйма мисраларда тасвирлар экан, уни оддий аёл эмас, мард аёл, жасоратли аёл, покизалик тимсоли, вафо ва ишқ маъбудаси, беғуборликнинг энг ноёб намунаси сифатида тасвирлайди. Шоирнинг қаҳрамони ҳаёт чашмасига қонган, иффат либосига ўралган, назокат, тароват, ор, номус, виждон, инсон каби муқаддас аёллик фазилатларини эгаси бўлган пок аёлдир.

Сенгадур
ҳурматим,
сенга шарафим,
Қаҳрамон жангчининг
содиқ беваси.
Назокат пайтимас
яқинроқ келинг,
Буюк зот қошида айлангиз
салом.
Шу содиқ бевага саждалар
қилинг,
Шу содиқ бевага айланг
эҳтиром!..

Ушбу жозибадор, ҳаётий баҳо асрлар оша янада кенгроқ маъно ва мазмун кашф этиб, ардоқланиб бораверади. Чунки тарихда шундай воқеалар бўладики, йиллар ўтган сайин унинг аҳамияти тобора ортади.

Шеър содда, халқчил ва айни вақтда, маҳорат билан ёзилган. Шеър мазмунининг теранлиги, фалсафий мушоҳаданинг кенг қамровлилиги таҳсинга лойиқдир. Шеърнинг жуда кўп ижобий фазилатларини қайд этиш билан бирга, унинг тарбиявий аҳамияти буюклигини алоҳида таъкидлаш ўринлидир.

Шоир шеърнинг якунида оламнинг мунаввар бўлишида аёлларнинг ўрнига юқори баҳо бериб, уларни кўкларга кўтаради:

Ҳатто зеб-зийнатни
юлқиб зиёда,
Ҳайкал ҳам қўйингиз
бамисли хаёл.
Шундайлар бўлмаса
агар дунёда,
Бу қадар муҳтарам
бўлмасди аёл!

Мусоқул УСМОНОВ,
профессор.

Шеърият

ҚАДР

Энди аёл қадри ўзгача,
Марги ширин бўлмайди аёл.
Умр кўрар етмиш, юзгача,
Орзулари бўлмайди хаёл.

Қучоғида яйрагай фарзанд,
Аччиқ тарих унут бўлади.
Юзи ёруғ абадул-абад,
Меҳр ила бағри тўлади.

Бу даргоҳнинг саховати кенг,
Бу гулшаннинг чироғи ёниқ.
Афсонавий париларга тенг,
Бахтдан қўшиқ айтар қувониб,
Энди аёл қадри ўзгача...

ҚАЙТИБ КЕЛ

Севикли ёр, бир бор қайтиб кел,
Сенга тўйиб-тўйиб боқайин,
Сўзи сирли дилдор, қайтиб кел,
Меҳринг дарёсида оқайин.

Куйу қўшиқ, гулёр қайтиб кел,
Овозингга маҳлиё қолай.
Номимни ёд айтиб-айтиб кел.
Кўзларингдан нур-зиё олай.

Изларимга зор-зор қайтиб кел,
Ўзгаларга қулоқ тутмайин.
Санобарга озор қайтиб кел.
Ваъдаларинг ҳеч унутмайин.

Севикли ёр, бир бор қайтиб кел.
Сенга тўйиб-тўйиб боқайин.
Сўзи сирли дилдор, қайтиб кел.
Меҳринг дарёсида оқайин.

ДАРЁ БЎЛСАМ

Дарё бўлсам кетардим оқиб,
Бу дунёнинг тўрт ёқларига.
Севгимни ол, кўз тиккан рақиб,
Жавобим шу сўроқларингга.

Изларим ҳам бўлади ғойиб,
Ишонч билан боқмайди кўзим.
Бахт топган ким йўлидан тойиб,
Ошиқ ўзим, ноумид ўзим.

Шамол бўлсам кетардим учиб,
Юрагимга олмай хору-хас.
Нелар топдим жонимдан кечиб,
Афсус, аттанг абадул-абас.

Дарё бўлсам кетардим оқиб,
Бу дунёнинг тўрт ёқларига.
Севгимни ол, кўз тиккан рақиб,
Жавобим шу сўроқларингга.

ҲИЖРОН

Қадр топдим армонлардан
Меҳр топдим хоқонлардан
Қадим-қадим замонлардан
Ҳижрон мерос инсонлардан.

Сўранг кўнгли вайронлардан
Излаб сайру-сайронлардан
Тўти ёлғиз ҳайронлардан
Ҳижрон мерос инсонлардан.

Санобар ҚОДИРОВА.

АНЖУМАН

ФИДОКОРЛАР демократик партияси таркибида «Фидокор аёллар ҳаракати» ўз фаолиятини бошлаши муносабати билан «Аёл ва сиёсат» мавзусида хотин-қизлар анжумани бўлиб ўтди. Унда Қорақалпоғистон республикаси, Тошкент шаҳар ва вилоят ҳамда туманлардан 250га яқин хотин-қизлар иштирок этишди.

Анжуман қатнашчилари «Аёл ва дин», «Аёл ва оила», «Аёл ва ижтимоий ҳаёт», «Аёл ва тадбиркорлик», «Аёлларнинг сиёсатдаги ўрни» каби мавзуларда гуруҳларга бўлиниб, мазкур соҳалар моҳиятига чуқурроқ кириб боришга, уни тўла тушунтиришга ҳаракат қилдилар. Фидокорлар партияси бош котиби Э. Норбўтаев мамлакатимиз аёлларининг жамиятдаги ўрни, соғлом авлодни камол топтиришдаги салоҳияти ҳақида гапирди. «Фидокор аёллар ҳаракати»нинг мақсад ва вазифалари ҳақида партия Марказий кенгаши котиби Г. Тўйчиева маъруза қилди.

Шу куни анжуман қатнашчилари ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб ҳам олдилар.

Р. ЁҚУБЖОНОВ,
К. АСҚАРОВ.

ГУЛДАСТА

Доим бир нарсани ўйлайман: нега оналаримиз, сочларига нуқра қўнганда, гулларга меҳр боғлайдилар? Ёшликларини қўмсармикинлар? Ёки гул умрни узайтириши мумкинми? Аслида ҳаёт боғ-у унинг асл боғбони она эмасми? Она болаларининг ҳар бирини гулга менгзайди. Шу сабабли гулга меҳр қўяди. Болаларим гул каби яшнасин, асло сўнмасин, дейди. Оналар мана шундай ниятда яшайдилар ҳамиша.

75 йилнинг баҳор-у ёзини кўрган Заҳро ая Мусаева 12 фарзанд — 6 ўғил, 6 қизни камолга етказди. «Оллоҳга беадад шукур, — дейди онахон. — Фарзандларимнинг ҳаммаси одамларга нафи тегадиган, юрт корига ярайдиган касб эгалари. Уларнинг орасида боғча мудираси ҳам, ўқитувчиси ҳам, нуфузли идораларнинг раҳбарлари ҳам бор. 6 ўғлим 12та, 6 қизим ҳам 12та бўлганидан бошим осмонда». «Онажонимиз ҳаётдаги йўлчи юлдузимиз, — ҳикоя қилади Заҳро аянинг қизи Муборакхон. — У кишининг йўриғини тутиб, кам бўлмадик. Уйимизнинг фариштаси бўлиб, ҳаммамизни алқаб ўтиришлари энг катта давлатимиз. Гоҳида, қариб қолдим, шундай яхши кунларда ҳам қарийманми, дейдилар. Шунда биз, сиз учун ҳам ишлаймиз, сиз қилолмаган ишларни биз қиламиз, деймиз».

Заҳро аянинг 24 невараси, 10 эвараси бор. Онахоннинг умр боғидан терган гулдастаси улар. Гулдастангизга ғубор қўнмасин, онахон. Доимо кўнглингиздек пок, оқ бўлиб, чаппар уриб яшнаб тураверсин. Шоир айтганидек:

Умр гулзорининг боғбони — она,
Фарзанди тинчининг посбони — она.
Меҳрингизда ўсдик, энди сизгадир,
Умримизнинг ҳар дам, ҳар они — она.

Ғолиб МИРЗО.

ИБРАТНОМА
ҚОРА БУЛУТ

Бир юртда бир оила яшар экан. Оила бошлиғи бўлмиш ота ҳунармандчилик, она эса уй юмушлари билан шуғулланишар экан. Уларнинг пешоналарига биттаю битта қиз битган экан.

Қиздан гап кетса, ҳамма уни юзлари ой, қошлари ёй, кўзлари шаҳло, ўзи бир барно, бир қошиқ сув билан ютворгудек, исми жисмига монанд Ойсулув, дея таъриф беришаркан.

Кунлар, ойлар ўтган сари, Ойсулувнинг ҳуснига ҳусн қўшилиб, қўллари гулга айланибди, у тиккан сўзаналарга бир қараган одам маҳлиё бўлиб, кўз ололмай қоларкан. Қизларининг гўзал, хушахлоқ бўлиб вояга етганидан хурсанд ота-она уни эгасига топшириш тараддудига тушиб қолишибди.

Вақт соати етиб, қизни ўзига мос, Зафар исмли бир йигитга никоҳлаб беришибди. Иккала ёш бири ой бўлса, бири қуёш, бири узук, бири унга кўз бўлиб, умр кечира бошлабдилар. Бахтлари қўш келиб, Ойсулув она, Зафар ота бўладиган бўлибди. Улар ўзларида йўқ хурсанд, бир-бирларини еру-кўкка ишонишмас экан. Фақат ой куни яқинлашган сари Ойсулувнинг боши устига қора булутлар яқинлашиб келаётганини — минг афсуски — иккаласи ҳам билишмас экан...

Ўша куни ишдан қайтаётган Зафарни уч-тўртта ўртоқлари чойхонага судрашибди. Аввалига бир пиёла чой устида ширин суҳбат қуриб, палов келганида, оз-оздан томоқ ҳўллашибди. Кейин улфатчилик зўрайиб, ақли ўрнини мастлик эгаллаган йигитлар шерлик жиловини қўйиб юборишибди. Янада сармастроқ бўлиш ниятида ўртага чорланган «ноёб» чилимдан Зафар ҳам тўйиб-тўйиб тортибди-ю, бутун вужуди бўшлиққа сингиб кетибди. Бирдан кўзига гўзал Ойсулув кўринибди, лекин кўп ўтмай, суюкли хотини хиралаша-хиралаша кўздан ғойиб бўлибди-да, ўрнида тўнғизсифат бир ҳайвон кўрина бошлабди.

У қачон ўрнидан туриб, қачон уйига етиб келганини билмайди-ю, лекин бир нарсани яхши эсларкан: ётоғида хотини ўрнида бир тўнғиз ётибди... Хотини қани...

«Ойсулув! Нега Ойсулув йўқ?.. Тўнғиз... тўнғиз еб қўйган!.. Ўлдириш керак... Ўлдираман...»

У гандираклаб бориб эшикни очибди ва яна қайтиб келиб ҳолсизгина ўринга ёнбошлабди... Эрталаб қий-чув, доддвойдан аранг кўзини очибди. Уйи тўла одам бир нималар деб бақириб, йиғлаётгандай, лекин уларнинг бирорта гапини англаб бўлмасмиш. Зафар одамларни ҳам аниқ таниёлмас, боши ғовлаб кетгудек гаранг экан...

Йигит ўзини панжара ортида кўрибгина хушига келибди. Аввалига ҳеч нарсага тушунмабди. Англаб етгач эса, ўзини кўтариб урибди, ўкириб-ўкириб йиғлабди, бошларини деворларга урибди...

Воқеани, асли қандай эшитган бўлсам, шундайлигича ёзишга ҳаракат қилдим. Бу мудҳиш қисса хулосасини эса, ҳар ким ўзича чиқариб олар.

Севдора ЛАТИПОВА.

МИНТАҚАДА ТУРИСТЛАР АНЖУМАНИ

«Ўзбектуризм» миллий компаниясида «Ипак йўли бўйлаб туризм» 5-Тошкент халқаро туризм ярмаркаси очилишига бағишланган матбуот анжумани бўлди. Унда ярмарка ташкилотчилари мамлакатимиздаги ва хориждаги оммавий ахборот воситаларининг вакилларини бўлажак ярмарканинг мақсадлари ва вазифалари, шунингдек унинг аҳамияти билан таништирдилар.

Матбуот анжумани иштирокчилари журналистларнинг саволларига жавоб қайтариб, дунёда туризм индустриясининг асосий анъаналари ва бизнинг мамлакатимизда туризмни ривожлантириш истиқболлари ҳақида сўзлаб бердилар.

«Ипак йўли бўйлаб туризм» Тошкент халқаро туризм ярмаркаси туризмни ривожлантиришда ҳамда уни мамлакат иқтисодиётининг энг сердаромад ва истиқболли тармоғига айлантиришда муҳим аҳамиятга эга бўлади. Ҳозирги вақтда у Марказий Осиёда ихтисослашган бирдан-бир туризм тадбиридир. Ярмаркани ўтказиш халқаро алоқаларни, туризм соҳасида амалий ҳамкорлик ва бизнесни ривожлантиришга имкон беради, шунингдек Ўзбекистон туризм маҳсулотларини жаҳон бозорига олиб чиқишга ёрдам беради.

О. ЗАДУНАЙСКАЯ,
ЎзА мухбири.

АНИҚЛИК ЯХШИ

Бу қизиқ

Кейинги пайтларда осмондан метеорит тушармиш, фалон жойда ер қимирлармиш, қайсидир дарёда сув тошар экан мавзусидаги экстрасенслар, астрологлар, олимлар ва бошқа соҳа мутахассисларининг башоратлари газета саҳифаларида, радио тўлқинларида ва телевизор экранларида тез-тез пайдо бўлмоқда. Шуниси қизиқ-ки, бу башоратларнинг кўпчилиги, илмий асосланмаса-да, табиатда бўлиб ўтаётир.

Ер қаъри билан боғлиқ бўлган бундай фавқулоддаги воқеаларга қирликлардаги ер сурилишлари, ернинг остидан сув босиб келиши, карст бўшлиқлари ва шунга ўхшаш холатлар киради. Бундай геологик холатлар туфайли, бир неча аср бетини кўришига мўлжаллаб, пухта қурилган темир-бетон кўприклар, кўпқаватли бинолар кўз ўнгимизда барбод бўлиб кетмоқда.

— Буларнинг ҳаммаси Орол денгизи ёки Майлисув муаммоларининг олдида майда гаплар-ку? — дерсиз менга.

Сиз ҳақсиз, албатта!

Аммо, бундай «майда-чуйда» воқеликларнинг бирор тури сиз ёки мен яшаётган уйга, сиз билан менинг оиламизга бугун ёки эртага хавф туғдирмаслигига бирор киши кафил бўлаоладими? Агар шундай хатар, Худо кўрсатмасин, туғилиб қолса, уни бартараф қилаоладиган арзигулик техник ечимни топаолармиканмиз?

Бундан ўн йилча бурун Москвада бўлиб ўтган «Талофатлар ва инсоният» деб номланган илмий анжуманда эълон қилинишича, бир йилда юз берган барча экстремал ҳолатлар оқибатидаги иқтисодий зарар микдори мамлакатнинг кўп йилга чўзилувчи иқтисодий тангликдан кўрган зарарига тенг бўлар экан.

Йигирма турга яқин кутилмаган геологик жараёнларнинг ривож топишидан, яъни, ер сурилиши; карст ҳолати; суффозия; эррозия; техногенезис, ер қимирлаши ва хоказолардан биз йилига 1,5-2 миллиард АҚШ долларига тенг микдордаги маблағ йўқотамиз.

Шуниси, қизиқ-ки, ер сурилиши, карст, эррозия ва бошқа геологик ноҳуш ходисаларга қарши кураш ишлари мамлакатимизда изчил олиб борилишига қарамай, бундай нобоп жараёнлар кўпайса-кўпаймоқда-ки, камайгани йўқ. Нега бундай? Ер қаърининг кимёвий ва физик томондан ифлосланувининг ўзи бундай хатарли геологик жараёнлар ўтиши тезлигини ошириб юборди. Натижада тупроқнинг инженер-техник хусусияти ўзгарди. Бу ўзгаришлар шу қадар тез бўлиб ўтадики, ҳатто лойиҳачилар лойиҳаларини тузиб улгурмасдан лойиҳага ва конструкторлик ечимига анча ўзгаришлар киритишга мажбур бўлиб қолмоқдалар.

Соддалаштириб айтганда, ҳозирги пайтдаги геологик муҳит қўшимча техноген юкларга жуда «сезгир» бўлиб қолган. Бир вақтлар қияликларнинг турғунлик коэффициенти, шу қияликларни силжитишга интилган кучлар йиғиндисини, қияликни мувозанатда ушлаб турган кучлар йиғиндисига бўлган нисбатига тенг, деган назария бўлган. Бу назарияга асосан қияликни мувозанатда ушлаб турувчи кучларни зўрайтирадиган тадбирлар (масалан, «тиргович деворлар», «банкетлар», махсус таянчлар) ишлаб, қурилаётган объектни ер сурилишии хавфидан сақлаш имкониятини гўёки яхшилаган бўлар эдик. Аммо, кейинчалик, техногенли юкланишнинг ортиши натижасида, олдинлари учратилмаган ёки уларга эътибор берилмаган омилларнинг аҳамиятли эканлиги аниқланди.

Ҳатто бир турдаги тоғ жинсларининг ҳусусиятлари баъзи бир хавфли геологик жараёнларнинг бўлиши ёки бўлмаслигини белгилайди. Масалан, лойли тупроқ хусусияти ҳаммамизга маълум. Аммо лойнинг шундай тури борки, у сувни ҳудди пахта момиғидек (100 фоизгача миқдорда) шимиб олади. Сувга тўйинган бундай тоғ жинси 50 метр ва ундан чуқурроқ ердан бошлаб, секин сиза бошлайди. Бундай қатламнинг устига қурилган иншоотлар бузила бошлайди, лой-тупроқни қуритишнинг имконияти бўлмайди.

Шунинг учун маълум майдоннинг геологик шароитини, бу шароитларда кутилиши мумкин бўлган хавфли геологик жараёнларни башорат қилганда, тахминий эмас, аниқ маълумотларга асосланиш шарт.

Бир томондан қарасак, бизга кўп нарса маълумдек. Кўпчилик хавфли геологик жараёнлар ривожининг қонунияти топилди, ўлчамлари аниқланди. Аммо, бундай ахборотлар фақат бир нечта юқори тоифали мутахассисларгагина маълум. Бундай мутахассислар эса, турли соҳалардаги корпорацияларда ва бирлашмаларда ўз ёғларида ўзлари қовурилиб, соҳавий тўсиқларни енгаолмай юрибдилар. Шунинг учун бундай илмий маълумотлар шундай ахборотга қизиққан ва унга талабгор бўлган барча кимсаларга ета оладиган бўлиши керак. Бунинг учун эса, албатта, литомониторинг тизими зарур. Бу тизимсиз геологик муҳитни ақл билан идора қилишнинг иложи йўқ.

Мамлакатимизнинг ҳар бир шаҳрида, икки-учта одамдан иборат бўлган литомониторинг тизимидан исталган пайтда, керакли ернинг геологик муҳити ҳақида ахборот олинган, керак бўлса, бўлажак қурилиш бўйича зарур тавсиялар билан таъминланган бўлинур эди. Литомониторинг 2-3 дақиқада исталган майдон табиий муҳитининг геологик ҳолати ва ҳусусияти бўйича махсус харитани олиш имконини беради. Шунда биз, янги ўзлаштирилган ерда қайси турдаги фаолиятни ривожлантиришни аниқ билиб, одамларни бундан буён бир хавотирли ердан иккинчи хавотирли ерга кўчириб юрмас эдик. Бундан ташқари литомониторинг ёрдамида ер қимирлашидан талофатлар ҳам анча камайган бўлар эди.

Ҳар бир ерга, унинг геологик муҳитининг ҳусусиятларини эътиборга олган тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларни тавсия қилиш литомониторингнинг мана шундай қимматли томонидир.

Биз яшаётган, фаолият қилаётган ҳудуднинг геологик муҳитини аниқ билмай туриб иш олиб борсак, янги Орол, янги Майлисув, янги Чоркесар муаммоларини яратиб қўйишимиз мумкин.

Аъзам АЗИМОВ,
техника фанлари доктори, профессор, «Табиат маҳсулоти» акциядорлик жамиятининг илмий раҳбари.

— Муздек экан музқаймоқ,
Укажон, кўп емагин.
Кейин йиғлаб, томоғим, —
Оғриб қолди, демагин.

— Музқаймоқ менга ёқар,
Доим ғам еманг, дейман.
Шошмай туринг, опажон —
Ҳали ўнтасини еяман.

Даврон АҲМАД сурат-лавҳаси.

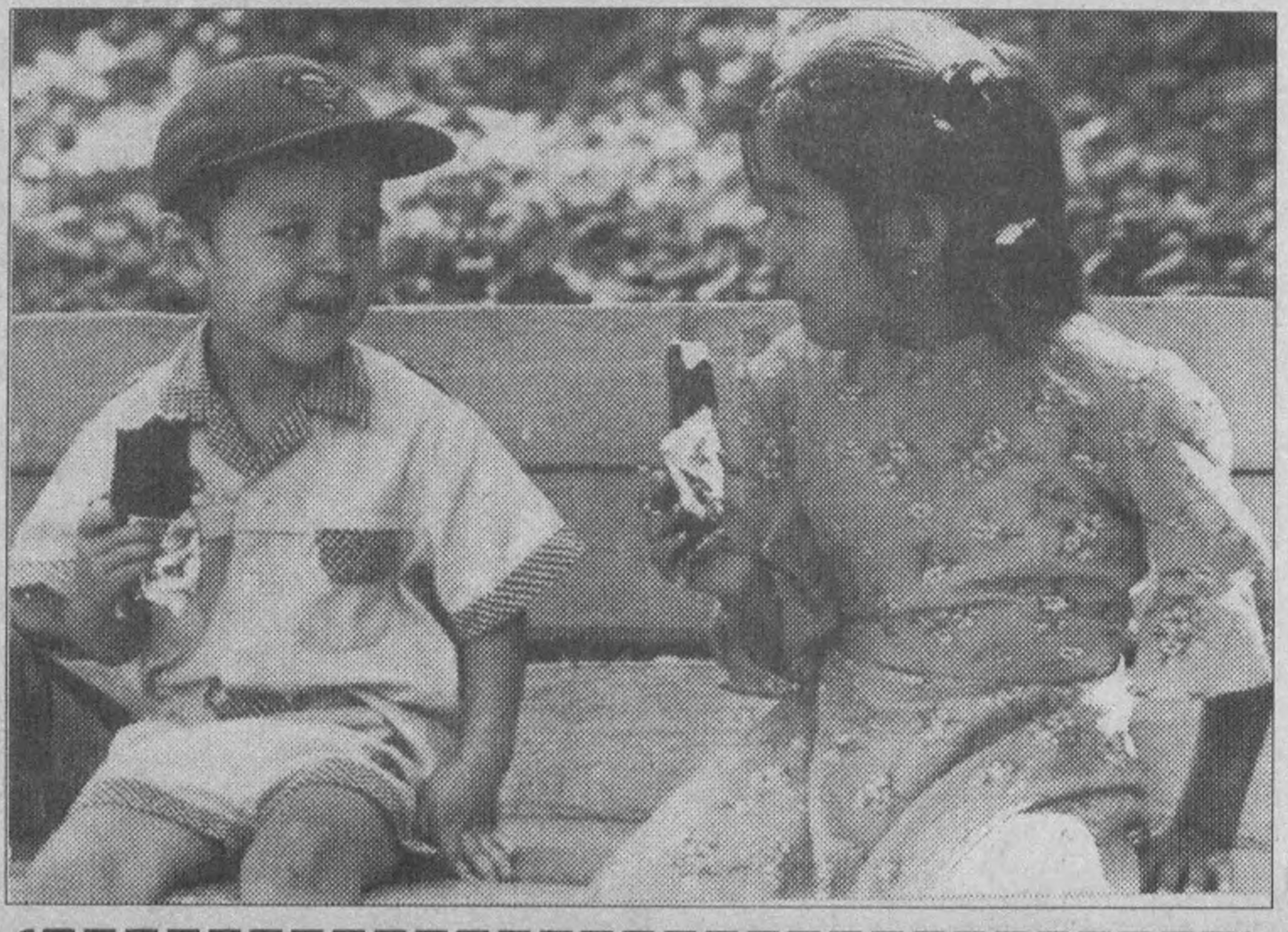

Об-ҳаво

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан ҳабар қилишларича, 13-17 октябрь кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида ёғингарчилик кутилмайди. Фақат шу кунлар охирига бориб, айрим ҳудудларда қисқа муддатли ёғингарчилик бўлиши эҳтимоли бор. Ҳаво ҳарорати кечалари 9-14, кундуз кунлари 25-30 даража атрофида иссиқ бўлади. Кейинчалик, ҳарорат пасайиб, кечалари 6-11, кундуз кунлари эса 19-24 даража иссиқ бўлади.

Оққўрғон туманидаги «Озод» деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси тугатилиб, «Озод» қишлоқ хўжалик ширкатига айлантирилди.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида 8(255) 21-158 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

*СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ*

ПОЛВОНЛАРИМИЗ МЕДАЛЛАРИ

Туркия пойтахти Анқара шаҳрида кураш бўйича жаҳон чемпионати ниҳоясига етди, унда 55 мамлакатдан энг кучли спортчилар иштирок этди.

Бразилияда футболни қанчалик севишса, Туркияда кураш спортнинг шу қадар севимли тури ҳисобланади. Бу ерга жаҳондаги энг кучли полвонлар келди, шунинг учун ҳам чемпионат жуда қизиқарли, муросасиз кураш билан ўтди.

Ўзбекистонлик спортчилар бу мусобақада эркин курашда икки медални қўлга киритдилар: Адҳам Очилов кумуш медал, Рамил Исломов эса бронза медали билан тақдирланди.

(ЎзА).

O'ZBEKISTON 1999 CHEMPIONATI

КУТИЛМАГАН НАТИЖАЛАР

МАМЛАКАТ саккизинчи миллий чемпионатида иштирок этаётган олий табақа жамоалари 26-тур ўйинларини ўтказдилар.

Кўпгина учрашувларда кутилмаган натижалар қайд этилди. Чемпионатда карвонбошилик қилаётган вилоятимизнинг «Дўстлик» жамоаси Қаршида «Насаф»га қарши майдонга тушиб, ўйинни бой берди. Учрашув мобайнида майдон эгалари пешқадамга қарши фаол ҳаракат қилиб, меҳмонлар дарвозасини икки бор ишғол қилдилар.

Шу куни Фарғонада ҳам қизиқарли учрашувлардан бири ўтказилди. «Нефтчи» ўз майдонида «Навбаҳор»ни қабул қилиб, 2:0 ҳисобида ўйинни бой берди. «Самарқанд» — «Сўғдиёна» учрашувида дарвозалар даҳлсизлиги сақланиб қолди.

«Пахтакор» — «Темирйўлчи» учрашувининг 7-дақиқасидаёқ Александр Писарев меҳмонлар дарвозасини аниқ нишонга олиб, ҳисобни очди. Танаффусгача Игорь Шквирин ҳисобни 2:0га ўзгартирди. Иккинчи бўлимнинг дастлабки дақиқаларида пахтакорчилардан Александр Писарев ҳисобни 3:0га етказди. Шундан сўнг ҳужумга зўр берган меҳмонлар битта жавоб тўпини киритиб, ҳисобни 3:1га ўзгартиришга муваффақ бўлдилар. Ўйиннинг сўнгги дақиқаларида «Пахтакор» ҳимоячилари қўпол хатога йўл қўйдилар. Хакам 11 метрлик жарима тўпи белгилади. Бундан самарали фойдаланган меҳмонлар ҳисобдаги фарқни янада қисқартирдилар. Ўйин шу тариқа 3:2 ҳисобида майдон эгаларининг ғалабаси билан якунланди.

Урганчда «Хоразм» иккинчи даврада жуда муваффақиятли иштирок этаётган «Андижон» жамоасини қабул қилди. Бу сафар ҳам андижонликлар ўз анъаналарига содиқ қолиб, 1:0 ҳисобида ғалаба қучдилар ва ўз очколарини 34тага етказиб, жадвалда кучли ўнликдан жой олдилар.

«Зарафшон» — «Сурхон» учрашувини барча футбол мухлислари орзиқиб кутаётган эдилар. Бу ўйинда олинган очко жуда қадрли эди. Чунки, ҳар икки жамоа «Янгиер» билан бирга олий табақани тарк этадиган номзодлардан эдилар. Қайси команда ғолиб чиқса, унда олий табақада қолиш имкони кўпаярди. Ўйин кутилганидек, кескин ҳолатларга бой бўлиб, қизиқарли ўтди. Учрашувдаги дастлабки голни майдон эгалари киритган бўлишса-да меҳмонлар ҳужумга зўр бериб, ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. Кейинроқ майдон эгалари «Сурхон» дарвозасини яна бир бор аниқ нишонга олди — 2:1. Ўйин оҳиригача «Сурхон» яна ҳисобни тенглаштирди. Учрашув 2:2 ҳисобида дуранг бўлиб тугади.

Бухорода майдон эгаларининг «Трактор» билан бўлган учрашуви 1:1 ҳисобида дуранг натижа билан якунланди. Бекободда эса, энг йирик ҳисоб қайд этилди. «Металлург» — «Янгиер» учрашувида майдон эгалари рақиб дарвозасига 5та тўп киритиб, ўз дарвозаларидан битта тўп ўтказиб юбордилар.

6-10-ўринлар учун кескин кураш давом этмоқда. «Хоразм», «Насаф», «Металлург», «Андижон», «Бухоро», «Темирйўлчи» жамоаларида 35-33тадан очко тўпланган. Чемпионатнинг навбатдаги 27-тур учрашувлари 16 октябрь, шанба куни ўтказилади. Ўйлаймизки, пешқадам «Дўстлик» жамоаси ўз майдонида «Бухоро»га қарши чиройли ва самарали ўйин кўрсатади. Шу куни «Нефтчи» Қўқонда «Темирйўлчи» билан учрашади. «Самарқанд» эса, «Металлург»ни ўз майдонида қабул қилади.

Талъат ЮСУПОВ.

«Дамачи» Акционерлик жамияти жамоаси, шу жамоанинг собиқ директори **Қодир Ҳожи ота ШАРИПОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

ЭНГ ПОКИЗА ИНСОН

Бу инсонни деярли ҳар куни кўраман. Чунки, хизматимиз бир жойда, эрталаб омонлашсак, тушлик вақтида яна бир мартаба саломлашади. Бу инсон корхонадаги бошқа ишчилардан юриш-туриши, муомаласи билан ажралиб туради.

Шанба — корхонамизда тозалик куни, ҳамма ўз иши билан банд. Бригадир Дилмурод келдида «Мушарраф опа вақт топсангиз, Нодира билан биргаликда ҳовлиларни ҳам тозалаб қўйинг», — деди. Шунда ҳазил аралаш: «Ана, Солиҳбой ака тозалаб, супуриб қўядилар-да. Биз цехдаги ишлардан ортмаймиз-ку», — дедим.

Орадан ярим соатлар ўтиб, Нодира билан ҳовли тозалагани чиқдик. Ташқари игна йўқотсангиз, топиб оладиган даражада ораста эди. Илгари ҳеч ким билан бундай қалтис ҳазиллашмагандим, қилмишимдан ўзим мулзам бўлдим. Солиҳбой бўлса, ҳар доимгидек ўз юмуши билан банд эди.

Бошқа бир кун унинг жойнамоз устидаги дуо, тилакларини эшитиб қолдим. Юрагимга ҳудди эзгулик оқиб кираётгандек эди. Камтаргина Солиҳбой, шунчалар солиҳ эканми деб ўйга толдим. Мен ўзга инсонларда кўрмаган фазилатларни унда кўрдим. Шунда ҳамкасбларимга: «Бир нафас тўхтанг, энг покиза инсон сизга тоза тилакларини изҳор этяпти. Бу дунё армонли дунё, ғанимат дунё эканлигидан огоҳ этаётибди», — дегим келди.

ГАВҲАРИ ШАМЧИРОҒИМ

Дунёнинг ишлари қизиқ экан. Кундалик юмушлар-у югур-югур билан вақт қандай ўтганини ҳам сезмай қолар экансиз. Бандман-у ўғлим тинимсиз савол беради. Саволларидан чарчаб, баъзан койиб бераман. Ўйга толаман: «Мен чарчоқдан сени койидим, фақат сен йиғлама ёлғизим. Дунё ташвишлари билан бўлиб, сезмай қолибман, бўйинг ҳам бўйим билан тенглашиб қолибди. Борлигинг боис, ҳаёт менга сендайин ширин. Ҳаёт ташвишлари, аччиқ қисматларни, тошли йўлларни енгиб ўтдим, койиганимда кўзларингга ёш олма, дилбандим.

Койиганим, танбеҳларим учун ранжима. Аслида умрим мазмуни, тожу-тахтимсан, ҳаётим давомчиси, дуру-гавҳаримсан.

Қани энди сеҳргар бўлсаму, дунёнинг барча қувонч-шодликларини сенга ҳадя этсам. Бирга мовий осмонга парвоз этиб, ой ёруғида, юлдузчалар оламида сенга ширин қўшиқлар айтсам, эртаклар сўйлсам.

Оламнинг ёруғ кунлари сен учун бўлсин, ухла, ором ол, гавҳари шамчироғим. Тунларинг осуда ўтсин, асло йиғлама, болажоним».

ЧАМАНЗОРИМ

Мен ҳар бир аёлни чаманда очилган гулга ўхшатаман. Чунки, аёл гулдай майин, гулдай гўзал, лобар ва тароватли.

Аёл бардошини тоғнинг тошига ўхшатишади. Бир парча этни баркамол йигит-қиз этиб тарбиялагунча, у не машаққатли кунларни бошидан ўтказади. Бунга тоғнинг тоши ҳам бардош беролмас балки.

Қатралар

Аёллар, мадҳингизга, шаънингизга қанчалар ширин сўзлар айтсак, кам. Сиз уй ишлари, кундалик ташвишлар билан бандсиз. Сиз оилангизни, фарзандингиз қувончини деб яшайсиз. Қўлларингиз қадоғини сезмайсиз. Чарчоқлик сизга бегона. Тонг ҳам отай деб қолди, сиз эса, ҳамон бедорсиз.

Дунё аёлларига гулу-чечаклардан бахтлар тилагум, кўзларингиз ҳеч ҳам намланмасин, доимо фарзандларингиз камолини кўриш насиб этсин.

Чаманзор деймиз. Асли аёл яшаётгани учун дунё чаманзор эмасми?

Мушарраф АБДУРАҲМОНОВА.

«ЭЛИТА-Т»
ТИББИЁТ МАРКАЗИ
Қуйидаги ихтисосликлар бўйича ташҳис ва даволашни олиб боради: терапия, игна билан даволаш, урология (импотенция) эрлик қувватининг сусайиши, простата аденомасини операциясиз даволаш, дермато-венерология (таносил), УЗД. Шуни маълум қиламизки, бизда УЗДни олий тоифадаги шифокор, тиббиёт фанлари номзоди Турсунбой Сунатович Саматов олиб боради.
Тел: 77-80-58; 53-52-02, 186-25-56.
Манзил: Чилонзор кўчаси, 80, «Шифокор» (Медик) меҳмонхонасининг 2-қаватида. Мўлжал: АҚШ элчихонаси ва «Чилонзор» савдо маркази оралиғида.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI
Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ
Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ
Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48 Эълонлар: 133-40-48, 136-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0889. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ. Адади 11.937 нусха.
"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: якка обуначилар учун 205, ташкилотлар учун 206. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди – 20.00. 1 2 3 4 5 6